

Rekenkameronderzoek *Cultuurbeleid Veenendaal onder de loep*

REKENKAMER COMMISSIE
GEMEENTE VEENENDAAL

Publicatie: 5 december 2019

Voorwoord

*U heeft het onderzoeksplan
“Cultuurbeleid Veenendaal onder de loep”
van de Rekenkamercommissie Veenendaal
voor zich.*

De afgelopen maanden heeft de rekenkamercommissie onderzoek gedaan naar het cultuurbeleid in Veenendaal. De Cultuurvisie 2018-2021 kwam in 2017, in opdracht van de raad, via cocreatie tot stand. Het onderzoek dat nu voorligt geeft de raad tussentijds inzicht in de uitvoering van de visie. Het belang, zowel financieel als maatschappelijk, rechtvaardigt dit onderzoek. Tegelijkertijd zijn de maatschappelijke effecten van cultuur niet altijd meetbaar. De gesprekken die we met diverse culturele instellingen voerden, hebben ons geholpen de effecten van het cultuurbeleid tot nu toe in beeld te brengen.

Door middel van stimulerende maatregelen en subsidies, heeft de gemeente voor een deel grip op culturele activiteiten en kan zij sturend optreden. Gelukkig floreren veel culturele activiteiten ook los van gemeentelijke interventies.

We kunnen vaststellen dat voor een gemeente als Veenendaal een zo goed als volledig cultuuraanbod voorhanden is. Podiumkunsten, kunsteducatie, film, media en letteren en cultureel erfgoed zijn vertegenwoordigd. Over omvang en kwaliteit is dan echter nog geen uitspraak gedaan.

Het rekenkamerrapport geeft inzicht in de mate waarin het door de gemeente verwoorde en gevoerde cultuurbeleid zich in de praktijk vertaalt en in hoeverre het gerealiseerd wordt.

Mijn dank gaat uit naar de vele personen die een bijdrage aan dit rapport hebben geleverd door middel van het verstrekken van informatie en deelname aan de gevoerde interviews.

Namens de Rekenkamercommissie Veenendaal,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'G. Tjerkstra', written over a light blue horizontal line.

Gerd Tjerkstra
Voorzitter

Samenvatting

De Rekenkamercommissie Veenendaal heeft het gemeentelijk cultuurbeleid (Cultuurvisie Veenendaal 2018-2021) onderzocht. Het doel van het onderzoek is de raad inzicht te geven in:

1. De mate waarin de uitvoering van de Cultuurvisie leidt tot het behalen van de doelstellingen uit deze visie.
2. De manier waarop in de prestatieafspraken invulling wordt gegeven aan de doelstellingen uit de visie.
3. De resultaten ten aanzien van de prestatieafspraken tot nu toe.
4. De werking van de Cultuurvisie in de praktijk voor de betrokkenen.
5. De mate waarin het proces van totstandkoming van de Cultuurvisie heeft geleid tot vernieuwing.

Conclusie punt 1:

Geen expliciet toekomstbeeld op cultuur in Veenendaal

In de Cultuurvisie Veenendaal 2018-2021 ontbreekt een expliciet toekomstbeeld waar Veenendaal op het gebied van cultuur op de lange termijn naartoe wil. Door het ontbreken van deze 'stip op de horizon' is niet duidelijk of de juiste doelstellingen zijn geformuleerd. Ook is er geen publieksonderzoek op het niveau van Veenendaal beschikbaar dat input kan leveren voor het toekomstbeeld. Bovendien zijn de doelstellingen breed geformuleerd en bieden ze veel ruimte voor invulling. De culturele instellingen zijn daar blij mee, maar de breedheid maakt meten niet mogelijk.

Conclusie punt 2:

Prestatieafspraken met de instellingen slechts beperkt te beoordelen

Op basis van de doelstellingen worden de prestatie-indicatoren bepaald, waarna de prestatie-afspraken met de culturele instellingen kunnen worden vastgesteld. Het beoordelen van de relatie tussen de doelstellingen en de prestatieafspraken is beperkt mogelijk, omdat de prestatieafspraken 2018 een continuering zijn van de afspraken uit 2017 die betrekking hadden op het vorige cultuurbeleid. In de afspraken 2019 is al meer rekening gehouden met de bijdragen van de afzonderlijke instellingen aan de doelstellingen van het beleid. Momenteel wordt gewerkt aan conceptprestatieafspraken 2020 in overleg met de sector, die een betere aansluiting moeten geven tussen doelstellingen en activiteiten van de instellingen.

Conclusie punt 3:

Terugkoppeling resultaten geven alleen indicatie over wat er is gedaan

Wij kunnen onvoldoende beoordelen of de prestaties tot nu toe zijn behaald, doordat de afspraken deels niet SMART¹ zijn gemaakt en de resultaten niet worden terug gerapporteerd of niet terug te vinden zijn in de jaarverslagen. Daarnaast betreft de geëvalueerde periode slechts één jaar, wat te kort is om de ontwikkeling van de resultaten goed te kunnen beoordelen en te duiden.

Conclusie punt 4:

Werking Cultuurvisie in de praktijk en verbeterpunten

Over de werking van de Cultuurvisie zijn de vier belangrijkste conclusies:

- Er is onder de belangrijkste betrokkenen geen eenduidig beeld van wat een cultuurbeleid moet inhouden.
- 'Een stip op de horizon' over wat Veenendaal op het gebied van cultuur op langere termijn wil zijn, ontbreekt. Deze moet de basis gaan vormen van het volgende cultuurbeleid.
- De werking van de Cultuurvisie Veenendaal 2018-2021 is met name zichtbaar op instelling overstijgende zaken, zoals samenwerking en het leggen van verbindingen.
- Er is overall tevredenheid over de werking van het cultuurbeleid onder geïnterviewden.

Conclusie punt 5:

Cultuurvisie heeft deels geleid tot vernieuwing

De Cultuurvisie Veenendaal 2018-2021 heeft geleid tot vernieuwing in het proces van totstandkoming van het cultuurbeleid, in samenwerking tussen instellingen ten aanzien van de eigen activiteiten, in het aanstellen van een cultuurmakelaar en in de deelname van de grotere culturele instellingen aan bredere overleggen.

¹ SMART = Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch, Tijdgebonden

Aanbeveling 1:**Ontwikkel een langetermijntoekomstbeeld****2022+ en start daarmee tijdig**

De gemeente moet het 'waarom' van cultuur voor Veenendaal en de doelstellingen in haar beleid explicieter definiëren, zodat meer duidelijkheid wordt gecreëerd voor de culturele sector waar de gemeente op het gebied van cultuur op de lange termijn naartoe wil. Hoe helderder het 'waarom' is, hoe beter het gesprek daarover en hoe passender de prestatie-indicatoren en vervolgens ook de prestatieafspraken kunnen worden vastgesteld.

Aanbeveling 2:**Stel KPI's en prestatieafspraken vast****in afstemming met het veld**

De gemeente stelt KPI's op die bepalend zijn bij het behalen van de doelstellingen van het cultuur beleid en stemt deze af met de culturele instellingen waar het grootste deel van de subsidies naartoe gaat. De gesubsidieerde culturele instellingen koppelen jaarlijks de bereikte resultaten van de vastgestelde kwantitatieve en kwalitatieve prestatieafspraken terug aan de gemeente door middel van een compacte rapportage, waar nodig met een korte relevante verklaring en/of toelichting.

Aanbeveling 3:**Zorg voor passende ambtelijke inzet voor het cultuurbeleid**

Voor het ontwikkelen van een visie op cultuur en het formuleren van de doelstellingen, het bepalen van KPI's en prestatieafspraken en het beoordelen van de behaalde resultaten is voldoende ambtelijke tijd en deskundigheid nodig. De huidige ambtelijke bezetting bij de gemeente Veenendaal is minimaal.

Aanbeveling 4:**Heb voldoende aandacht voor kleine instellingen**

Voor het culturele klimaat in Veenendaal is het van belang ook aandacht te hebben voor de vele kleine culturele instellingen die in Veenendaal actief zijn. Een belangrijke rol in het betrekken van de kleine instellingen heeft de cultuurmakelaar. In de prestatieafspraken met de cultuurmakelaar moet terugkomen hoe deze functionaris de kleine instellingen meer kan betrekken.

Inleiding

Aanleiding

Op 18 mei 2017 heeft de gemeenteraad de Cultuurvisie 2018-2021 voor de gemeente Veenendaal vastgesteld. Daarin zijn de inhoudelijke ambities, doelstellingen en financiële kaders van de gemeente op het gebied van het cultuurbeleid voor de periode 2018-2021 weergegeven.

De Cultuurvisie is opgesteld in een proces van cocreatie, waardoor vele betrokkenen de gelegenheid kregen mee te denken over het toekomstige cultuurbeleid. Voor deze aanpak is bewust gekozen, omdat de raadsfracties geen herijking van de vorige cultuurnota wilden, maar een heel nieuwe cultuurvisie.

De Rekenkamercommissie Veenendaal (hierna RKC genoemd) heeft de Cultuurvisie 2018-2021 tegen het licht gehouden om te kijken of de beoogde vernieuwing van het cultuurbeleid daadwerkelijk is ingezet en of de Cultuurvisie door de betrokkenen zodanig wordt uitgevoerd dat de hoofddoelstellingen van de Cultuurvisie behaald worden.

1.2 Onderzoeksvragen

De hoofdonderzoeksvraag van de RKC luidt als volgt: *Wordt de Cultuurvisie door het college en de culturele instellingen zodanig uitgevoerd dat de hoofddoelstellingen van de Cultuurvisie worden behaald? Zijn er al verbeterpunten te noemen?*

Bij de hoofdvraag is een aantal subvragen geformuleerd, te weten:

- Hoe wordt in de (prestatie)afspraken met de culturele instellingen invulling gegeven aan de (hoofd)doelstellingen van de Cultuurvisie?
- Wat zijn de resultaten van de culturele instellingen ten aanzien van deze (prestatie)-afspraken tot nu toe en daarmee van de Cultuurvisie?
- Hoe werkt de Cultuurvisie in de praktijk, d.w.z. werkt deze voor de betrokkenen – gemeente, culturele instellingen en cultuurmakelaar – en wat zijn verbeterpunten?
- Heeft het proces van totstandkoming van de Cultuurvisie geleid tot vernieuwing?

1.3 Opzet en uitvoering

De volgende stappen zijn ondernomen om tot dit rapport te komen:

- Deskresearch: een analyse van de meest relevante documenten verstrekt door de beleidsmedewerker cultuur en door de zes grotere culturele instellingen (zie bijlage 1).
- Een online enquête onder de beleidsmedewerkers cultuur, de cultuurmakelaar, de directeurs van alle gesubsidieerde culturele instellingen en alle (schaduw)raadsleden.
- Een aantal een-op-een interviews met betrokkenen, te weten: de wethouder en de (huidige en voormalige) beleidsmedewerkers verantwoordelijk voor het cultuurbeleid, de cultuurmakelaar, de directeurs van de zes grotere gesubsidieerde culturele instellingen, een commerciële instelling en de kleine gesubsidieerde culturele instellingen in de vorm van een groepsinterview (zie bijlage 1).

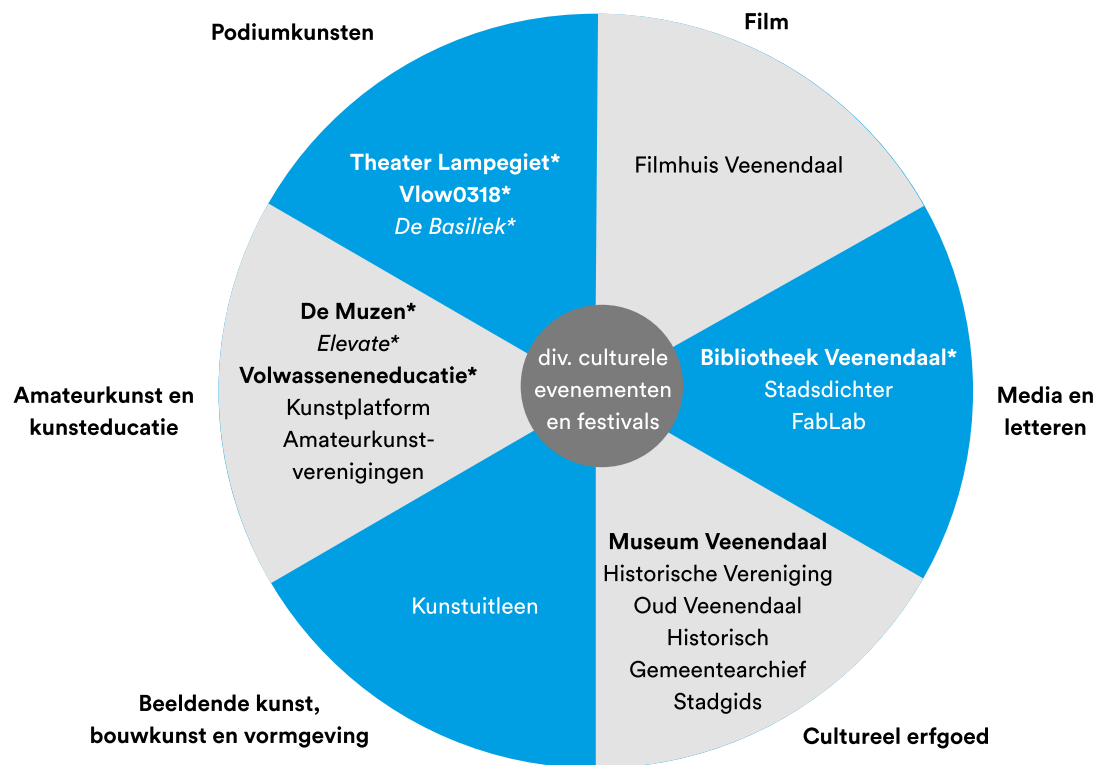

Foto culturele sector Veenendaal

2.1 Culturele sector van Veenendaal

De 'foto' hieronder geeft een overzicht van het culturele veld van Veenendaal, inclusief multifunctionele accommodaties, ingedeeld naar de verschillende culturele subsectoren².

Zelfstandig werkende individuen (eenpitters) in het culturele veld zijn buiten beschouwing gelaten.

Legenda

Vet Grotere gesubsidieerde instelling
(jaarlijks ≥ € 90.000 subsidie o.b.v. 2018)
*Professionele instelling (heeft betaalde krachten in dienst)

Cursief Commerciële instelling
De activiteiten Volwasseneneducatie zijn m.i.v. 29 mei 2019 overgegaan naar de bibliotheek.

² Hiervoor is het ringenmodel als basis genomen dat is ontwikkeld door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en BMC. Dit ringenmodel wordt door veel gemeenten gebruikt om te bepalen hoe volledig het lokale cultuuraanbod is. Zie ook bijlage 1 van de Cultuurvisie 2018-2021 van de gemeente Veenendaal.

De gemeente Veenendaal heeft voor een gemeente met 65.600 inwoners een zo goed als volledig cultuuraanbod. In alle subsectoren zijn er een of meer instellingen te vinden. Het aanbod aan beeldende kunst is gering en er is geen aanbod op het gebied van bouwkunst en vormgeving. Naast zes grotere instellingen zijn er uiteenlopende kleine gesubsidieerde instellingen en ruim 60 amateurkunstverenigingen, waarvan er circa 20 subsidie ontvangen (zie lijst bijlage 2). Tevens vinden in de gemeente diverse culturele evenementen en festivals plaats. Het overgrote deel van het gemeentelijke budget voor culturele instellingen gaat naar de zes grote instellingen (90%).

2.2 Ontwikkelingen culturele sector Veenendaal

Om de ontwikkelingen in de culturele sector sinds 2017 – toen de Cultuurvisie 2018-2021 is vastgesteld – in een context te plaatsen, wordt hieronder een aantal aspecten uitgelicht:

Ten aanzien van de culturele instellingen:

- De bibliotheek en de VU zijn al langer in gesprek over een integratie van de VU in de bibliotheek (inhoudelijk, organisatorisch, financieel). Deze integratie is een van de concrete acties in de Cultuurvisie en is sinds 29 mei 2019 een feit.
- Museum Veenendaal verlegt de focus meer naar buiten en is van de grotere gesubsidieerde instellingen de enige organisatie die met een zeer beperkt aantal professionele krachten werkt.
- In de culturele sector in Veenendaal zijn enerzijds een beperkt aantal grotere, professionele gesubsidieerde instellingen (bibliotheek, De Muzen, theater Lampegiet), anderzijds een groot aantal kleine, veelal amateurinstellingen.
- Naast De Muzen (gesubsidieerde instelling) is op het gebied van muziek-, dans- en theateronderwijs Elevate Creative Arts School (commerciële aanbieder) actief. Dit zorgt deels voor spanningen (onderzoek 'Gelijk speelveld'), deels voor samenwerking tussen beide instellingen zoals het gezamenlijk organiseren van een dansevenement in 2020.
- Vlow0318 lijkt een 'buitenbeentje' in het culturele veld:

ze hebben geen eigen, vaste accommodatie en zitten dicht op de doelgroep door onder andere te werken met een popraad waarin 15 jongeren van verschillende scholen zijn vertegenwoordigd.

- Naast een beperkt aantal professionele instellingen is er een veelheid aan kleine amateurinstellingen die los van het gemeentelijke culturele beleid door de jaren heen zijn ontstaan.

Ten aanzien van de gemeente en de cultuurmakelaar:

- De beleidsmedewerkers cultuur hebben, sinds april 2018, een beperkt aantal fte's/uren (totaal circa 20 uur), verdeeld over drie medewerkers.
- Een aantal deeltaken uit de Cultuurvisie wordt door andere afdelingen uitgevoerd en deels door andere budgetten bekostigd (erfgoed, taalhuis). In het onderzoek lag de focus op de afdeling die verantwoordelijk is voor cultuur en het cultuurbudget.
- Het afschaffen van de cultuurkoepel heeft geleid tot een hiaat in bundeling van krachten, en is in de nieuwe Cultuurvisie weer opgenomen in de vorm van een cultuurmakelaar/-coördinator. Cultuureducatie, waarvoor de Cultuurkoepel tevens verantwoordelijk was, werd destijds ondergebracht bij de muziekschool.

Ten aanzien van samenwerking en cultuur:

- De cultuurmakelaar heeft te maken met culturele instellingen die primair met het reilen en zeilen van de eigen instelling bezig (moeten) zijn. De focus die in de Cultuurvisie op samenwerking ligt, moet hiermee rekening houden.

Conclusies

De basis van het onderzoek naar de Cultuurvisie Veenendaal 2018-2021 wordt gevormd door de vier hoofddoelstellingen uit deze visie. Deze doelstellingen zijn:

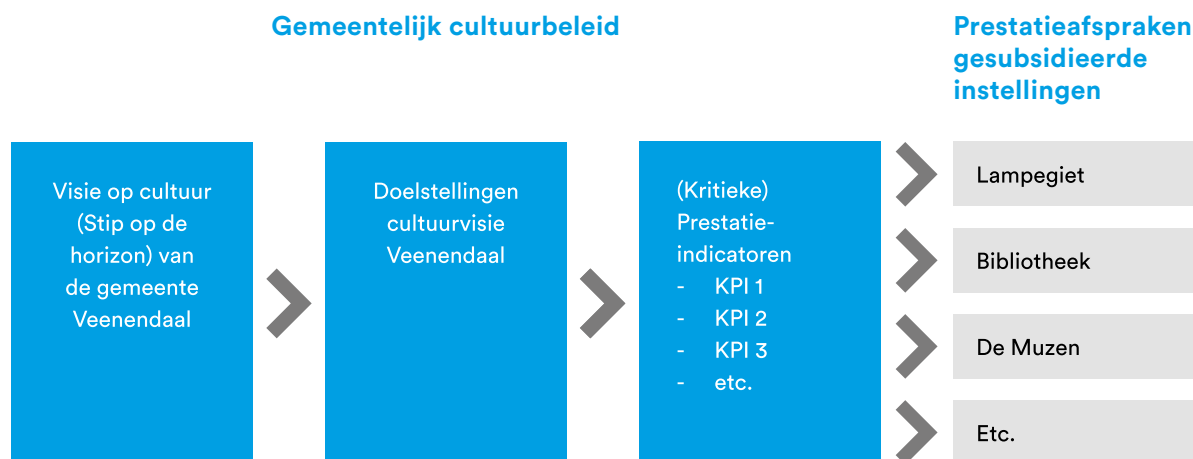
1. Bevorderen van een levendig cultureel klimaat door het bundelen van krachten.
2. Scheppen van een duidelijkere relatie tussen het culturele aanbod en de vraag van het (potentiële) publiek.
3. Verder versterken van de aandacht voor cultuureducatie en talentontwikkeling voor kinderen en jongeren.
4. Meer ruimte creëren voor innovatie en dwarsverbanden.

Met de gesubsidieerde culturele instellingen in Veenendaal worden prestatieafspraken gemaakt om invulling te geven aan deze doelstellingen. In de hoofdstukken 'Conclusies' en 'Aanbevelingen' wordt gesproken over prestatie-indicatoren, prestatie afspraken en Kritieke Prestatie Indicatoren (KPI's). Deze definiëren wij als volgt:

- Prestatie-indicatoren zijn de variabelen die gemeten worden, zoals bezoekers, bezoeken, voorstellingen, tentoonstellingen, etc.
- KPI's zijn de meest belangrijke prestatie-indicatoren, waaraan valt af te lezen of de instelling op koers ligt.
- Prestatieafspraken zijn de afspraken die gemeente en instellingen maken over de te behalen prestatie, zoals minimaal 25.000 bezoekers.

In het schema hieronder staat aangegeven hoe de prestatie-indicatoren, KPI's en prestatie-afspraken idealiter worden

bepaald en zich tot elkaar verhouden: eerst wordt de visie op cultuur bepaald, waarna de doelstellingen worden geformuleerd die vervolgens richting-gevend zijn voor de KPI's en de prestatieafspraken.

De belangrijkste conclusies, die we in dit hoofdstuk presenteren, zijn geordend naar de hoofdonderzoeksvraag en de subvragen.

3.1 Uitvoering Cultuurvisie en bijdragen behalen doelstellingen

Vraag RKC: wordt de Cultuurvisie door het college en de culturele instellingen zodanig uitgevoerd dat de hoofddoelstellingen van de Cultuurvisie worden behaald?

Geen visie op cultuur, hoofddoelstellingen zijn breed geformuleerd en niet meetbaar

Kijkend naar de Cultuurvisie Veenendaal 2018-2021, dan ontbreekt een expliciet toekomst beeld waar Veenendaal op het gebied van cultuur op lange termijn naartoe wil. Dit toekomstbeeld zou richting moeten geven aan de doelstellingen. Door het ontbreken van het toekomstbeeld is niet duidelijk of de juiste doelstellingen zijn geformuleerd. Bij de totstandkoming van de Cultuurvisie Veenendaal 2018-2021 zijn diverse deskundige partijen betrokken geweest die ieder wel degelijk een toekomstbeeld hebben van hun eigen subsector, zoals ook uit de interviews bleek. De vertaling naar cultuur op het niveau van Veenendaal is echter niet gemaakt.

Daarnaast bieden de gekozen hoofddoelstellingen door de brede formulering veel ruimte voor interpretatie en duiding en daarmee ook ruimte voor de invulling van deze doelstellingen. De instellingen geven aan blij te zijn met deze ruimte. De andere kant van de medaille is dat het meten van breed geformuleerde hoofddoelstellingen niet mogelijk is.

Ook suggereren drie hoofddoelstellingen, zoals deze zijn geformuleerd, een verbeterslag:

- 'het scheppen van een **meer duidelijke** relatie tussen het culturele aanbod en de vraag van het (potentiële) publiek';
- het '**verder versterken** van de aandacht voor cultuureducatie en talentontwikkeling voor kinderen en jongeren'; en
- '**meer ruimte** creëren voor innovatie en dwarsverbanden'.

Deze verbeterslag kan niet worden gemeten omdat de uitgangssituatie niet in kaart is gebracht (bijvoorbeeld een publieksonderzoek) en deze door de onmeetbaarheid van de doelstellingen ook niet in kaart te brengen is.

Er is tijd nodig om resultaten of effecten te laten zien

De Cultuurvisie Veenendaal 2018-2021 is in werking getreden in januari 2018. Dat betekent dat wat kwantitatieve resultaten betreft alleen kan worden gekeken naar het jaar 2018. Deze periode is relatief kort om er conclusies aan te verbinden. Ontwikkelingen in de behaalde prestaties van de gesubsidieerde instellingen zijn nog niet zichtbaar, laat staan dat effecten van deze prestaties al waarneembaar zijn.

Doorontwikkeling prestatieafspraken terecht

Om zowel meer sturing te geven aan de Cultuurvisie Veenendaal 2018-2021 als meer flexibiliteit te bieden bij het invullen van de doelstellingen door de culturele instellingen – in de vorm van

kwantitatieve en kwalitatieve prestatie-indicatoren en -afspraken – is het terecht dat er momenteel, in onderling overleg, gewerkt wordt aan de invulling van nieuwe prestatie-afspraken.

Kleine culturele instellingen kennen de Cultuurvisie amper

De kleine culturele instellingen zijn veelal amateurinstellingen. Het uitoefenen van culturele activiteiten door deze kleine instellingen wordt gedaan vanuit passie en plezier, ongeacht of er een cultuurbeleid is of niet. Echter, zij zijn bij hun activiteiten wel gebaat bij (beperkte) gemeentelijke subsidie en zij zien dit als een waardering voor hun inzet. Met deze (kleine) bedragen kunnen de instellingen bijvoorbeeld een groter publiek bereiken door het organiseren van meerdere concerten of een adequate accommodatie huren om te oefenen. Daarmee vermindert de gemeente de kwetsbaarheid van deze kleine culturele instellingen. Deze kleine instellingen zorgen vaak voor laagdrempelige culturele activiteiten die geworteld zijn in de lokale gemeenschap.

³ Het gemiddelde cultuurbudget per inwoner in de gemeente Assen bedraagt € 219. Assen trekt daarmee het gemiddelde behoorlijk omhoog. Wanneer Assen uit de benchmark wordt gehaald, bedraagt het gemiddelde per inwoner exclusief Veenendaal € 104.

Een nagenoeg compleet en actief cultureel veld met een gemiddeld cultuurbudget

Veenendaal heeft voor een gemeente met 65.000 inwoners een zo goed als compleet culturaanbod. Ook zit er veel drive en zijn er veel ideeën bij de culturele partners; veel cultureel aanbod draait op vrijwilligers. Het cultuurbudget in de gemeente Veenendaal per inwoner bedraagt € 102. Dit ligt iets onder het gemiddelde van elf andere gemeenten van vergelijkbare omvang (€ 114)³. Veenendaal doet het relatief gezien dus goed.

De elf benchmarkgemeenten in de tabel hiernaast zijn dezelfde als in de benchmark die is opgenomen in de Cultuurvisie 2018-2021 onder bijlage 2.

Veenendaal is met de uitvoering van het cultuurbeleid op de goede weg

De gemeente Veenendaal heeft gezien haar omvang een behoorlijk volwaardig cultureel aanbod. Er zijn drie grote culturele instellingen (Bibliotheek Veenendaal, Muziekschool De Muzen en Theater Lampegiet) die zeer actief zijn en begaan zijn met andere culturele instellingen in de gemeente. Ook is er in toenemende mate sprake van samenwerking tussen de culturele instellingen. Een expliciet toekomstbeeld waar Veenendaal op langere termijn op het gebied van cultuur naar toe wil ontbreekt echter. Sinds april 2018 is er een nieuwe beleidsmedewerker cultuur, aangesteld voor 12 tot 14 uur per week, die alom wordt gewaardeerd. Naast de beleidsmedewerker zijn er nog twee ondersteunende medewerkers, beiden voor 4 uur. Het aantal fte's voor cultuur is daarmee beperkt en versnipperd. Vanaf 1 oktober 2018 is er een cultuurmakelaar aangesteld die met veel enthousiasme aan de gang is gegaan. De kleine culturele instellingen ervaren echter nog onvoldoende van de activiteiten van de cultuurmakelaar, maar zij zouden daarin deels meer zelfinitiatief kunnen tonen.

Gemeentelijke begrotingen cultuur 2019	Totaal lasten x € 1.000*	Aantal inwoners per 01-01-19	Cultuur-uitgaven per inwoner
Amstelveen	7.137	89.870	€ 79
Ede	9.554	114.682	€ 83
Lelystad	7.050	77.383	€ 91
Zeist	5.943	63.322	€ 94
Doetinchem	5.440	57.382	€ 95
Veenendaal	6.598	64.918	€ 102
Wageningen	4.224	38.412	€ 110
Gouda	8.104	72.700	€ 111
Nieuwegein**	7.396	62.426	€ 118
Helmond	11.008	90.903	€ 121
Schiedam	12.052	77.907	€ 155
Assen	14.804	67.708	€ 219

* Bestaande uit cultuurpresentatie, cultuurproductie, cultuureducatie, musea, cultureel erfgoed en media.

** Betreft het jaar 2017.

Veenendaal heeft een gemiddeld cultuurbudget per inwoner in vergelijking met een aantal andere gemeenten. Er moet nog wel een slag worden gemaakt om de prestatieafspraken, die tussen gemeente en culturele instellingen worden opgesteld, af te stemmen op de Cultuurvisie Veenendaal 2018-2021, maar daar wordt in gezamenlijk overleg aan gewerkt.

3.2 Prestatieafspraken instellingen

Vragen RKC: hoe wordt in de (prestatie)afspraken met de culturele instellingen invulling gegeven aan de hoofddoelstellingen van de Cultuurvisie?

Beoordeling relatie (hoofd)doelstellingen en prestatieafspraken nog beperkt mogelijk

KPI's behoren te worden afgeleid van de cultuurvisie en de daarop gebaseerde doelstellingen en vervolgens te worden vertaald in prestatieafspraken tussen de gemeente en de individuele instellingen. Omdat de prestatieafspraken 2018 een continuering zijn van de prestatieafspraken uit 2017 (die eind 2016 zijn opgesteld) is er slechts een beperkte link tussen de prestatieafspraken 2018 en de (hoofd)doelstelling en van het nieuwe cultuur beleid. Vermoedelijk is geprobeerd dit te ondervangen met de vermelding van niet SMART⁴ gemaakte 'specifieke speerpunten 2018'⁵. Derhalve kan slechts in beperkte mate worden beoordeeld of de instellingen met

³ Het gemiddelde cultuurbudget per inwoner in de gemeente Assen bedraagt € 219. Assen trekt daarmee het gemiddelde behoorlijk omhoog. Wanneer Assen uit de benchmark wordt gehaald, bedraagt het gemiddelde per inwoner exclusief Veenendaal € 104.

⁴ SMART = Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch, Tijdgebonden

⁵ Zie onder 'opmerkingen' in de prestatieafspraken

de prestatieafspraken een bijdrage leveren/invulling geven aan de (hoofd)doelstellingen van de Cultuurvisie Veenendaal 2018-2021. Bovendien zijn deze zo algemeen en breed geformuleerd dat het voor de instellingen bijna onmogelijk is om geen bijdrage te leveren aan de (hoofd)doelstellingen.

Meer maatwerk in de prestatieafspraken 2019, maar nog stappen te zetten

In de prestatieafspraken 2019 wordt meer rekening gehouden met de bijdragen van de afzonderlijke instellingen aan het cultuuraanbod in Veenendaal en komt er specifiek in terug wat de instellingen daadwerkelijk doen. Daardoor wordt de invulling die een instelling geeft aan de (hoofd)doelstellingen van het cultuurbeleid concreter weergegeven. Dit zijn de eerste wijzigingen. Er wordt door de gemeente momenteel gewerkt aan nieuwe concept prestatieafspraken voor 2020. Dit concept wordt gebruikt als input voor gesprekken met de culturele instellingen. Omdat de instellingen nu sterker betrokken zijn bij het opstellen van de prestatieafspraken kan worden verwacht dat deze beter gaan aansluiten bij de activiteiten van de instellingen.

Er vindt geen terugkoppeling plaats van de prestatieafspraken

In de prestatieafspraken is vastgelegd dat de behaalde resultaten vóór 1 mei 2019 moeten worden teruggekoppeld. Deze terugkoppeling heeft niet plaatsgevonden. De gemeente en de instelling verwijzen hiervoor naar de jaarverslagen van de instellingen. Deze geven uitgebreid inzicht in de activiteiten en werkzaamheden die een instelling in het jaar heeft uitgevoerd, maar daarbij wordt geen specifieke aandacht besteed aan de prestatieafspraken in een apart hoofdstuk of bijlage van het jaarverslag. De behaalde resultaten staan of niet vermeld of verspreid in het jaarverslag. Hiermee ontbreekt de basis voor het gesprek tussen de gemeente en instelling over de prestatieafspraken.

3.3 Resultaten prestatieafspraken

Vraag RKC: wat zijn de resultaten van de culturele instellingen ten aanzien van deze (prestatie)afspraken tot nu toe, en daarmee van de Cultuurvisie?

Terugkoppeling prestaties geeft alleen een indicatie over wat er is gedaan

Op basis van de prestatieafspraken 2018 en de jaarverslagen van de betreffende instellingen kunnen wij onvoldoende beoordelen of de prestaties zijn behaald. Dit heeft te maken met het feit dat prestatieafspraken deels niet SMART zijn gemaakt en ze niet worden teruggerapporteerd in de jaarverslagen. Over de prestaties die al dan niet zijn behaald gaan de beleids medewerker en de instellingen in gesprek, maar daarvan zijn geen verslagen beschikbaar. Daarnaast betreft de geëvalueerde periode slechts één jaar, wat te kort is om de ontwikkeling van de resultaten goed te kunnen beoordelen en te duiden. Ook ontbreekt een nulmeting om de ontwikkeling inzichtelijk te kunnen maken.

3.4 Werking Cultuurvisie in de praktijk en verbeterpunten

Vraag RKC: hoe werkt de Cultuurvisie in de praktijk, d.w.z. werkt deze voor de betrokkenen – gemeente, culturele instellingen en cultuurmakelaar?

Er is geen eenduidig beeld wat een (cultuur)beleid moet inhouden

Op basis van de gevoerde gesprekken werd duidelijk dat de geïnterviewden geen eenduidig beeld hebben over wat een cultuurbeleid moet inhouden. Daaruit blijkt dat de betrokkenen verschillende behoeften hebben wat betreft inhoudelijke onderwerpen en de mate van concreetheid van het beleid. Voorbeelden van behoeften zijn: een stip op de horizon, een tijdplanning, een actieplan en aandacht voor beeldende kunst.

Cultuurvisie heeft met name werking op instellingoverstijgende zaken

Werking van de Cultuurvisie Veenendaal 2018-2021 is met name zichtbaar op het gebied van samenwerking en het leggen van verbindingen. Denk hierbij aan de stadsprogrammering/-agenda en de aanstelling van de cultuurmakelaar. Ook de besteding van de extra middelen heeft geleid tot het opstellen van een convenant en het vormen van een programmaraad. De culturele instellingen ontwikkelen hun programma's en organiseren hun activiteiten op basis van hun kennis, ervaring en creativiteit. De Cultuurvisie Veenendaal 2018-2021 speelt daarbij een beperkte rol. De grotere instellingen kennen de Cultuurvisie en gebruiken deze voor kleine wijzigingen in de eigen koers en inhoudelijke accentverschuivingen.

Prestatie-indicatoren en KPI's, de basis voor de prestatieafspraken, zijn niet bepaald

Door omstandigheden was het destijds bij de start van Cultuurvisie Veenendaal 2018-2021 niet mogelijk nieuwe prestatie-indicatoren, KPI's en prestatieafspraken op te stellen. De prestatieafspraken tussen gemeente en culturele instelling, die voldoen aan behoeften van zowel de gemeente als de instellingen, zijn nog in ontwikkeling, in samenspraak met de culturele instellingen.

Overall tevredenheid over werking van het cultuurbeleid onder geïnterviewden

Er zijn door de geïnterviewden (zie bijlage 1) verschillende verbeterpunten genoemd, zoals het koppelen van de uitvoering van de Cultuurvisie Veenendaal 2018-2021 aan een tijdlijn en meer aandacht voor beeldende kunst en aanbod voor jongeren, maar dit zijn overal gezien geen wezenlijke wijzigingen. Deze verbeterpunten kunnen – indien daarover overeenstemming is – in de komende jaren worden gerealiseerd. Een visie op wat Veenendaal op het gebied van cultuur op langere termijn wil zijn en kan betekenen, door enkelen ook genoemd als verbeterpunt, ontbreekt in de huidige Cultuurvisie en moet de basis vormen van het volgende cultuurbeleid (zie ook schema in het begin van dit hoofdstuk).

3.5 Vernieuwing gerelateerd aan de Cultuurvisie

Vraag RKC: heeft het proces van totstandkoming van de Cultuurvisie geleid tot vernieuwing?

Cultuurvisie Veenendaal 2018-2021 heeft deels geleid tot vernieuwing

De raad heeft gekozen voor een vernieuwende visie en niet voor herijking van het bestaande cultuurbeleid. De Cultuurvisie Veenendaal 2018-2021 heeft geleid tot vernieuwing op verschillende gebieden: het proces van totstandkoming, nieuwe samenwerking tussen instellingen ten aanzien van de eigen activiteiten, het aanstellen van een cultuurmakelaar en de deelname van de grotere culturele instellingen aan bredere overleggen, zoals het CPE-overleg (CPE = Cultuur, Promotie en Evenementen).

3.6 Cultuurmakelaar

Het begin is gemaakt

De cultuurmakelaar is nu een klein jaar aan het werk. De grotere instellingen hebben al een eerste indruk/beeld van haar; de kleine instellingen gaven aan de cultuurmakelaar kort of nog helemaal niet te hebben gesproken. De eerste reacties van de geïnterviewden die wel contact hebben gehad met de cultuurmakelaar zijn positief ten aanzien van de uitgevoerde activiteiten. Echter, de geïnterviewden geven ook aan dat zij pas kort aan het werk is. Voor een definitief oordeel over de meerwaarde van de makelaar voor het culturele veld is een langere periode nodig.

Eerste resultaten cultuurmakelaar zichtbaar

Naast een uitgebreide kennismakingsronde door het culturele veld van Veenendaal heeft de cultuurmakelaar de volgende concrete resultaten geboekt:

- Organisatie van twee thematische netwerkbijeenkomsten voor de culturele instellingen, met de thema's fondsenwerving en de kracht van samenwerking;
- Bundeling van een aantal initiatieven/activiteiten, bijvoorbeeld: het Veenendaalse Film-festival en het Amateurstichtingfestival gaan samen verder als het Kunstfestival Veenendaal;
- Ontwikkeling van een digitaal platform, gelanceerd in het najaar van 2019 (www.maakveenendaal.nl).

De cultuurmakelaar vult hiermee de rol van verbinder, coördinator, aanjager en aanspreekpunt steeds concreter in.

3.7 Extra middelen culturele activiteiten

Grotendeels begrip bij de instellingen voor herverdeling extra middelen, minder bij raad

Uit de interviews blijkt dat de meeste instellingen begrip hadden voor de keuze van de raad om – door voortschrijdend inzicht – de extra middelen ten behoeve van nieuwe culturele activiteiten grotendeels toe te kennen aan de bibliotheek en het theater. Dat geldt met name voor de instellingen die actief zijn in het culturele veld en op de hoogte waren van de moeilijke situatie van de bibliotheek en het theater. Onder raadsleden was sprake van verdeeldheid over de herverdeling. Deze extra middelen waren geen onderdeel van het budget van de Cultuurvisie, maar zijn vastgelegd in een amendement d.d. 3 juli 2017.

3.8 Gelijk speelveld

Spanning tussen gesubsidieerde en commerciële aanbieder, nog geen keuze gemeente

De gemeente heeft onderzoek uitgevoerd naar een gelijk speelveld voor de gesubsidieerde en de commerciële aanbieders van buitenschools muziek- en dansonderwijs tot 21 jaar. De gemeente moet nu het vervolg bepalen.

Aanbevelingen

Op basis van de bevindingen en conclusies komt de RKC tot de volgende vier aanbevelingen.

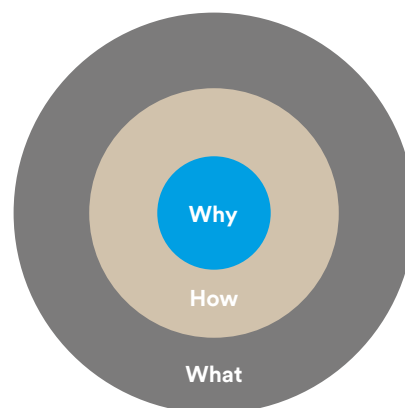
Aanbeveling 1

Ontwikkel een langetermijntoekomstbeeld voor het beleid 2022+ en start daarmee tijdig

In de Cultuurvisie Veenendaal 2018-2021 wordt als ambitie geformuleerd dat de stad de culturele krachten wil bundelen, dat er een goede balans moet zijn in de rol en positie van de culturele professionele organisatie en andere culturele organisaties, en tussen cultureel aanbod en vraag. Dat zijn brede doelstellingen, maar deze schetsen niet het langetermijntoekomstbeeld waar Veenendaal, gegeven demografische en andere relevante ontwikkelingen, op het gebied van cultuur naartoe wil. Een dergelijk langetermijntoekomstbeeld is richtingaanwijzer, wensbeeld en bindmiddel ineen en kan duidelijkheid en rust geven in het culturele veld.

Het zou meer duidelijkheid creëren voor de culturele sector als de gemeente het 'waarom' van cultuur voor Veenendaal in haar visie en doelstellingen explicieter definieert. Een overheid investeert in kunst en cultuur om welzijn en welvaart voor burgers te creëren. Daarvoor moet de overheid investeren in de kwaliteit en het bereik van cultuur. Meer betekenis kan worden gerealiseerd door meer (artistieke) kwaliteit of een groter bereik, waarbij een groter bereik niet automatisch gelijk is aan meer betekenis. Bij een groter bereik gaat het om de kwaliteit en/of intensiteit van het bereik. De overheid moet streven naar een zo hoog mogelijke kwaliteit omdat daardoor de betekenissen voor welzijn en welvaart toenemen (zie ook

bijlage 6). Daarmee geeft de gemeente richting aan haar verwachtingen. Hoe helderder het 'waarom' is, hoe beter het gesprek daarover en hoe passender de prestatie-indicatoren en vervolgens ook de prestatieafspraken.

In het langetermijntoekomstbeeld dient ook aandacht besteed te worden aan twee aspecten die op dit moment relevant zijn in Veenendaal:

- Visie op een 'gelijk speelveld'

Daarin geeft de gemeente aan hoe zij wil omgaan met commerciële marktpartijen en gesubsidieerde instellingen die hetzelfde product aanbieden. De gemeente dient een keuze te maken ten aanzien van de in het onderzoek⁶ voorgelegde scenario's.

- Publieksonderzoek

Op dit moment doen sommige van de grotere instellingen een vorm van onderzoek naar hun eigen publiek. Om meer zicht

te krijgen op de (potentiële) cultuurbezoekers in Veenendaal zou met meerdere partijen inclusief de gemeente gezamenlijk publieks-onderzoek kunnen worden ontwikkeld dat periodiek wordt uitgevoerd. Hiermee wordt inzicht verkregen in het huidige bezoek op het niveau van Veenendaal en de afzonderlijke culturele instellingen. Ook potentiële bezoekers worden in het onderzoek ondervraagd. Aangezien de gemeente gebaat is bij meer kennis over de (potentiële) cultuurbezoeker aan de Veenendaalse culturele instellingen, zou de gemeente het publieksonderzoek moeten financieren. De gemeente kan met de resultaten van dit onderzoek meten in welke mate doelstelling 2, het scheppen van een duidelijkere relatie tussen het culturele aanbod en de vraag van het potentiële publiek, is bereikt.

Aan college: Ontwikkel een langetermijntoekomstbeeld en doelstellingen voor het nieuwe cultuurbeleid vanaf 2022 en start daarmee tijdig.

Aanbeveling 2

Stel KPI's en prestatieafspraken vast in afstemming met de gesubsidieerde instellingen

De gemeente stelt een aantal KPI's op die bepalend zijn bij het behalen van de hoofd-doelstellingen van het cultuurbeleid. Denk hierbij bijvoorbeeld aan gast-/klanttevredenheid, innovatie en financiële resultaten. De gemeente stemt het voorstel af met culturele instellingen waar het grootste deel van de subsidies naartoe gaat. Dit is nodig, enerzijds om draagvlak te krijgen, anderzijds om het realiteitsgehalte van de KPI's te toetsen en daarmee te voorkomen dat de instellingen met te veel (administratief) werk worden opgezadeld.

⁶ Onderzoek gelijk speelveld muziek- en dansonderwijs Veenendaal, BMC 1 juni 2018

Om ontwikkeling van de KPI's zichtbaar te maken, is het nodig een uitgangssituatie te definiëren. Dit geschiedt door een nulmeting, of op het niveau van de gemeente of op dat van de instelling(en).

Ook de ontwikkeling van prestatieafspraken 'nieuwe stijl' wordt gedaan in nauw overleg met de gesubsidieerde instellingen in het culturele veld. Doel hierbij is eveneens om de juiste afspraken te maken en draagvlak te creëren. Aan welke voorwaarden moeten goede prestatieafspraken, die de resultaten van de culturele instelling in Veenendaal meten, voldoen?

- Passende prestatieafspraken moeten zijn afgeleid van de Cultuurvisie 2018-2021. Daarbij is het belangrijk dat de gemeente duidelijk voor ogen heeft welk doel zij wil bereiken met de KPI's en de daaruit afgeleide prestatieafspraken die zij met de afzonderlijke culturele instelling maakt.
- Verder is belangrijk dat prestatieafspraken focussen op wat bepalend is voor het resultaat of succes van een culturele instelling. Dat betekent ook dat er niet te veel prestatieafspraken per instelling moeten worden vastgesteld.
- Ook moeten de prestatieafspraken beïnvloedbaar zijn door de culturele instelling.
- Uiteraard moeten prestatieafspraken Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden zijn. Dat betekent dat deze bij voorkeur kwantitatief zijn. Echter, ook kwalitatieve afspraken zijn, indien beter en of relevant, mogelijk. Hiervoor moet dan wel duidelijk zijn hoe deze aan het einde van de periode worden geëvalueerd.
- Er moet niet te veel tijd worden besteed aan het ontwikkelen van normen om de prestatie of het resultaat te kunnen beoordelen. Belangrijker is hoe de resultaten zich in de tijd ontwikkelen.

- Bij het bepalen van de prestaties moet de gemeente niet op de stoel gaan zitten van de directeuren van de instellingen en op microniveau willen sturen. Dat betekent bijvoorbeeld dat de gemeente in de prestatieafspraken niet moet willen bepalen welke activiteiten moeten worden aangeboden en in welke aantallen.

De gesubsidieerde culturele instellingen moeten jaarlijks de bereikte resultaten van de vastgestelde kwantitatieve en kwalitatieve prestatieafspraken terugkoppelen aan de gemeente door middel van een compacte rapportage, waar nodig met een korte relevante verklaring en/of toelichting. De resultaten worden vervolgens in een gesprek tussen gemeente en culturele instelling besproken, geëvalueerd en waar nodig bijgesteld. Van deze gesprekken moeten verslagen worden gemaakt.

Aan college: Stel KPI's en prestatieafspraken vast in afstemming met de gesubsidieerde instellingen en maak duidelijke afspraken over de terugkoppeling en de schriftelijke verslaglegging van de behaalde resultaten.

Aanbeveling 3

Zorg voor passende ambtelijke inzet voor ontwikkeling en uitvoering cultuurbeleid

Onder de aanbevelingen hiervoor is al het een en ander gezegd over de complexiteit van het ontwikkelen van een visie en doelstellingen en over het formuleren en vaststellen van de goede KPI's en prestatieafspraken. Daarvoor is ambtelijk voldoende tijd en deskundigheid nodig. Ook voor het beoordelen van de behaalde resultaten is voldoende kennis bij de gemeente van de verschillende culturele subsectoren noodzakelijk. De huidige ambtelijke bezetting bij de gemeente Veenendaal is minimaal, namelijk 20 uur per

week en verdeeld over drie personen. Meerdere personen kan wel betekenen dat er meer kennis over subsectoren is, maar dan moet er wel voldoende tijd per medewerker zijn. Ook kan deskundigheid worden ingehuurd of worden ingebracht door een adviescommissie van onafhankelijke deskundigen.

Aan college: Bepaal een passende ambtelijke inzet voor het ontwikkelen en uitvoeren van het cultuurbeleid, al dan niet met ondersteuning van externen.

Aanbeveling 4

Heb voldoende aandacht voor de kleine instellingen door inzet van de cultuurmakelaar

Voor het culturele klimaat in Veenendaal is het van belang ook aandacht te hebben voor de vele kleine culturele instellingen die in Veenendaal actief zijn. Een belangrijke rol in het betrekken van de kleine instellingen heeft de cultuurmakelaar. Naast het persoonlijke contact met de cultuurmakelaar is in het najaar de website www.maakveenendaal.nl gelanceerd, waar diverse informatie te vinden is, zoals relevante gegevens van alle instellingen, informatie over subsidieregelingen, informatie over netwerkbijeenkomsten, maar er kunnen ook oproepen worden geplaatst. In de op te stellen prestatieafspraken met de cultuurmakelaar moet terugkomen hoe deze functionaris de kleine instellingen meer kan betrekken. Naast de inspanningen van de cultuurmakelaar om kleine instellingen te betrekken, is het ook aan de instellingen zelf om actief contact te zoeken met de cultuurmakelaar of de door haar georganiseerde netwerkbijeenkomsten te bezoeken.

Aan college: Besteed in de prestatieafspraken aandacht aan hoe kleine instellingen door de cultuurmakelaar nog beter betrokken kunnen worden.

Geraadpleegde bronnen en geïnterviewden

Geraadpleegde bronnen

Bibliotheek

2016

- Begroting bibliotheek 2016
- Subsidieverlening bibliotheek 2016 (brief d.d. 16 december 2015)
- Jaarplan bibliotheek 2016
- Jaarverslag bibliotheek 2016
- Prestatieafspraken bibliotheek 2016

2018

- Begroting bibliotheek 2018
- Subsidieverlening bibliotheek 2018 (brief d.d. 16 november 2017)
- Jaarplan bibliotheek 2018
- Jaarrekening bibliotheek 2018
- Jaarverslag bibliotheek 2018

2019

- Prestatieafspraken bibliotheek 2019 inclusief bijlage (productbeschrijving)

Algemeen

- Beleidsplan 2017-2020
- 5 topdoelen bibliotheek 2018

Volwasseneneducatie / voorheen VU

2016

- Jaarrekening Volksuniversiteit 2016
- Jaarverslag Volksuniversiteit 2016

2018

- Subsidieprestaties Volwasseneneducatie 1ste helft 2018
- Subsidieprestaties Volwasseneneducatie 2de helft 2018
- Subsidiebeschikking Volwasseneneducatie 1ste helft 2018 (brief d.d. 20 november 2017)
- Subsidiebeschikking Volwasseneneducatie 2de helft 2019 (brief d.d. 4 mei 2018)
- Subsidieaanvraag investering en voorbereiding overname Volwasseneneducatie (brief d.d. 21 november 2018)
- Jaarrekening Volksuniversiteit 2018
- Inhoudelijk verslag 2018 Volksuniversiteit

2019

- Subsidieaanvraag Volwasseneneducatie 1ste helft 2019 (brief d.d. 30 april 2019)
- Subsidiebeschikking Volwasseneneducatie 1ste helft 2019 (brief d.d. 3 mei 2019)

Algemeen

- Rapportage haalbaarheid Volwasseneneducatie (12 januari 2018)

Theater

2016

- Begroting theater 2016-2017
- Jaarrekening theater 2015-2016
- Jaarrekening theater 2017-2018
- Subsidieprestatie 2016

2018

- Subsidiebeschikking 2018 (brief d.d. 28 november 2017)
- Subsidieprestaties 2018
- Jaarverslag Seizoen 2017 – 2018

2019

- Subsidieprestaties 2019

Voorwoord	Samenvatting	Inleiding	Foto culturele sector Veenendaal	Conclusies	Aanbevelingen	Bijlagen
Geraadpleegde bronnen en geïnterviewden	Overzicht instellingen amateurkunst	Prestatieafspraken en resultaten 2018	Resultaten online enquête	Bevindingen	Waarom investeren in kunst en cultuur	Bestuurlijke reactie

Vlow

2015

- Motie pop- en cultuurpodium, raadsvergadering d.d. 17 december 2015

2016

- Subsidiebeschikking (brief d.d. 6 juli 2016)
- Verantwoording subsidie 2016

2018

- Subsidiebeschikking 2018 (brief d.d. 29 november 2017)
- Subsidieprestaties Pop- en cultuurpodium 2018
- Financiële verantwoording 2018 Poppodium Vlow0318
- Jaarverslag 2018
- Evaluatie pop- en cultuurpodium Veenendaal 2016- 2018

2019

- Subsidieprestaties Pop- en cultuurpodium 2019

Museum

2015

- Beleidsplan 2015-2020 (d.d. 6 januari 2015)

2016

- Begroting 2016 (incl. realisatie boekjaar 2015)
- Subsidiebeschikking 2016 (brief d.d. 16 december 2015)
- Jaarrekening 2016
- Jaarverslag 2016
- Prestatieafspraken 2016

2017

- Jaarrekening 2017
- Jaarverslag 2017

2018

- Jaarrekening 2018
- Jaarverslag 2018
- Prestatieafspraken 2018
- Subsidiebeschikking 2018 (brief d.d. 21 november 2017)

2019

- Prestatieafspraken 2019

Muziekschool

2016

- Prestatieafspraken De Muzen 2016-2017
- Prestatieafspraken School en Cultuur 2016
- Verantwoording subsidie 2016 (incl. aanvraag subsidie 2018)

2018

- Jaarverslag De Muzen 2018
- Jaarverslag School en Cultuur 2018
- Subsidiebeschikking 2018 (brief d.d. 20 november 2017)

2019

- Prestatieafspraken De Muzen 2019

Cultuurmakelaar

2018

- Aanvullende prestatieafspraken 2018 (voor de Muzen): inzet cultuurmakelaar
- Jaarverslag 2018
- Plan van aanpak 2018-2019
- B&W voorstel: Advies positionering cultuurmakelaar (d.d. 3 april 2018)
- Aanvullende subsidiebeschikking cultuurmakelaar en culturele activiteiten 2018 (d.d. 25 april 2018)
- Positiebepaling Cultuurmakelaar Veenendaal, Sikko Cleveringa/CAL-XL, maart 2018

2019

- Jaarplanning Cultuurmakelaar 2019
- Aanvraag bijdrage gelden cultuurmakelaar

Extra middelen

2017

- Amendement raad verhogen cultuurbudget, raadsvergadering d.d. 3 juli 2017
- Notulen Raadsvergadering Gemeente Veenendaal (d.d. 3 juli 2017)
- Memo Opdracht Programmeringsopzet extra cultuurmiddelen (d.d. 12 december 2017)

2018

- Uitwerking Cultuurvisie 2018-2021, een eerste programmerings- en organisatieopzet voor de inzet van extra cultuurmiddelen (BMC, maart 2018)
- Besluitenlijst Raadscommissie 19 en 21 juni 2018
- Raadsvoorstel Programmabegroting 2019-2022 (d.d. 8 november 2018)
- Notulen Raadsvergadering Gemeente Veenendaal (d.d. 12 november 2018)
- Prestatieafspraken extra middelen 2018

Cultureel erfgoed

2015

- Inventarisatie en scenario's t.b.v. Plan van Aanpak Cultureel Erfgoed (van Paul van Sorge, 23 maart 2015)

2016

- Memo raadscommissie PvA Cultureel Erfgoed (d.d. 4 januari 2016)
- B&W voorstel Uitvoering PvA Cultureel Erfgoed (d.d. 2 februari 2016)

Algemeen t.b.v. Cultuurvisie 2018-2021

2012

- Continuïteit, participatie, innovatie! Cultuurbeleid voor de periode 2013-2016

2016

- B&W-voorstel herijking cultuurbeleid 2016 (d.d. 9 maart 2016)

2017

- Cultuurvisie Veenendaal 2018 -2021, De krachten bundelen -naar een duurzaam cultureel klimaat, gemeente Veenendaal, 3 april 2017
- Raadsvoorstel Cultuurvisie 2018-2021 (d.d. 11 april 2017)
- Memo aan het college t.b.v. uitwerking Cultuurnota 2018-2021 (d.d. 14 september 2017)

Voorwoord	Samenvatting	Inleiding	Foto culturele sector Veenendaal	Conclusies	Aanbevelingen	Bijlagen
Geraadpleegde bronnen en geïnterviewden	Overzicht instellingen amateurkunst	Prestatieafspraken en resultaten 2018	Resultaten online enquête	Bevindingen	Waarom investeren in kunst en cultuur	Bestuurlijke reactie

- Besluit van de gemeenteraad van de gemeente Veenendaal houdende Cultuurvisie 2018-2021 (d.d. 22 december 2017)

2018

- Jaarrekening gemeente Veenendaal 2018
- Onderzoek gelijk speelveld muziek- en dansonderwijs Veenendaal, BMC 1 juni 2018

2019

- Convenant 'Cultuurimpuls Veenendaal' (d.d. 23 april 2019)
- Intentieverklaring VU - Bibliotheek Veenendaal (d.d. 29 mei 2019)

Kleine gesubsidieerde instellingen

- Ali Groebe, Kunstplatform Veenendaal (zit ook in Programmaraad)
- Bert van Dijk, Ritmeester-Veenzangers Mannenkoor
- Jaap van Wijk, Popkoor all4fun
- Henk van de Weerd, Veenendaals Christelijk Mannenkoor
- Chris Kroes, Veenendaals Kamerkoor

Overige geïnterviewde commerciële culturele instellingen

- Marcel Nagtegaal, Elevate

Geïnterviewden

Gemeente Veenendaal

- Dylan Lochtenberg, wethouder cultuur
- Else Veldhuis, beleidsmedewerker cultuur
- Joëtta Berens, beleidsmedewerker cultuur
- Gabriella Boehmer, beleidsmedewerker cultuur
- Siem Hiemstra, voormalig beleidsmedewerker cultuur

Grotere gesubsidieerde instellingen

- Clemens Rosmulder, Muziekschool De Muzen
- Jamal Nassih, Poppodium Vlow0318
- Theo van Hardeveld, Museum Veenendaal
- Mieke van Dijk, Bibliotheek Veenendaal
- Patrick Marcus, Theater Lampegiet
- Rein Bijkerk, Volksuniversiteit
- Joyce Delpeut, Cultuurmakelaar

Overzicht instellingen amateurkunst

Muziek

1. André Heuvelman
2. Choir Company Sisters
3. Christelijk Gereformeerd Pniëlkoor
4. Christelijke Kinderkoor Goede Reede
5. Christelijk koor One Together
6. Christelijke Oratoriumvereniging Veenendaal
7. Dameskoor V'allure
8. De Begonia's koor
9. De Corvedo's
10. Gospelkoor Rejoice
11. Gospelkoor Revelation
12. Gospelkoor Spirit
13. Hervormd Zangkoor Con Amore en Jongerenkoor The Messengers
14. Instrumentaal Ensemble Con Passione
15. Jeanboules
16. Kerkkoor Soli Deo Gloria
17. Kinderkoor Jedaja
18. Las CanTantes
19. Ouderenkoor Vreugdenzang
20. Popkoor Allf4Fun
21. Prove It
22. Salvatorkoor
23. Scheepjeswol Harmonie
24. Shantykoor voor Anker
25. Sisters Vocal Group
26. Stichting Westerkerkmuziek
27. Stichting Willibrord Parochie Kinderkoor

28. SWO Ouderenkoor
29. Rezonanz
30. Ritmeester Veenzangers Mannenkoor
31. Veenendaals Christelijk Mannenkoor
32. Veenense G-Band
33. Veenendaals Gemengd Koor MoorSound
34. Veenendaalse Harmonie Caecilia
35. Veenendaals Kamerkoor
36. Veenendaals Koperensemble
37. Willibrord Koor
38. Young Messiah Group

Dans(scholen)

1. Angel's Gym
2. Argos Dance
3. Beyond Basic
4. Dance with Joy
5. Marissa Danst
6. Werelddansvereniging Nirkoda
7. Wim en Karina Ruitenbeek
8. You and Me Dance

Beeldende kunst

1. Aly van Eijk
2. Beeldend Veenendaal
3. Hanneke Zwart
4. Kunstroute Veenendaal
5. Vereniging Atelier Vijgendam

Theater

1. Marthie Overeem
2. MoMo theaterwerkplaats
3. Saskia Scherpenzeel
4. Stichting Naomi
5. Theatergezelschap met een staartje
6. Theatergroep Artis Amore
7. Theatergroep Impuls
8. Theatergroep Xprezzie
9. Theater bij de burens
10. Theater Tegendraads
11. Toneelgroep Pit

Foto en film

1. Fotoclub Camera Obscura
2. Videoclub Beter Beeld

Prestatieafspraken en resultaten 2018 van de grotere gesubsidieerde culturele instellingen

In de tabellen hierna zijn voor 2018 de beoogde resultaten, de prestatieafspraken, de gerealiseerde resultaten en aanvullende opmerkingen weergegeven. Daarvoor is gebruik gemaakt van de subsidiebeschikkingen van de gemeente en de jaarverslagen van de zes grotere culturele instellingen.

De overzichten zijn tevens voorgelegd aan de culturele instellingen voor een check op de feiten. Resultaten die wel zijn behaald, maar waarover niet is gerapporteerd, waren niet zichtbaar en zijn daarom niet weergegeven in de tabel.

Voorwoord	Samenvatting	Inleiding	Foto culturele sector Veenendaal	Conclusies	Aanbevelingen	Bijlagen
Geraadpleegde bronnen en geïnterviewden	Overzicht instellingen amateurkunst	Prestatieafspraken en resultaten 2018	Resultaten online enquête	Bevindingen	Waarom investeren in kunst en cultuur	Bestuurlijke reactie

Muziekschool De Muzen - prestatieafspraken 2018			
Beoogd resultaat 2018	Prestatie-indicator	Resultaat	Aansluiting Cultuurvisie / opmerkingen
			Overall speerpunten Cultuurvisie: - cultuurparticipatie - cultuureducatie (Verhaal van Veenendaal) Extra middelen culturele activiteiten Kadernota 2018
1. Reguliere muzieklessen tot 21 jaar			
1.1 Verzorgen muzieklessen gelijk met het schoolseizoen. Aanbod omvat in ieder geval 18 genres* 1.2 Onderwijsonderdelen - algemene muzikale vorming - instrumenteel- en vocaal cursorisch muziekonderwijs - popopleiding (voorbereiding op spelen in band) - ensembles (ervaring in het samenspel)	Minimaal 7.150 contacturen	8.628,42 contacturen	- Afstemming van het muzieklessenaanbod – zowel binnen- als buitenschools – om te komen tot een doorlopende leerlijn voor jeugd, jongeren en volwassenen als onderdeel van een culturele levensloop van inwoners van Veenendaal. - Samenwerking en afstemming met het cultuur- en poppodium VLOW i.v.m. een eenduidig aanbod voor jongeren. - Samenwerking met andere culturele partijen voor een programmering voor de verlevendiging van het Kees Stipplein.
2. Dans-, ballet- en taplessen tot 21 jaar			
2.1 Muziekschool verzorgt contacturen dans-, ballet- en taplessen per seizoen. Aanbod omvat in ieder geval de volgende genres: klassiek, jazz, modern, musical, tap.	Minimaal 3.600 contacturen voor dans-, ballet-, taplessen	6.499,75 contacturen	- Zie onder prestatie 'reguliere muzieklessen'
3. Lessen/opleiding Hafabra			
3.1 Verzorgen contacturen Hafabra-lessen met als resultaat het scholen van jeugdige leden van de Hafabra-verenigingen tot 21 jaar binnen Veenendaal, zodat zij een brede muzikale ondergrond krijgen voor het bespelen van een instrument.	Minimaal 350 contacturen Hafabra (evt. gerelateerde) lessen per seizoen	138,5* * Toelichting De Muzen: lidmaatschap bij verenigingen verloopt moeizaam -> heeft gevolgen voor het aantal gemelde leerlingen. Gemeente en De Muzen zijn in gesprek om hiervoor een andere vorm te vinden.	De Muzen biedt lessen Hafabra en is verantwoordelijk voor de inhoudelijke kwaliteit van de lessen en voor de vakbekwaamheid van de docenten. De jeugdleden van de Hafabra-verenigingen, die aantoonbaar en actief lid zijn, kunnen met korting lessen volgen. Dan wordt een contract gesloten tussen de muziekschool en de betreffende verenigingen.

Muziekschool De Muzen - prestatieafspraken 2018

Beoogd resultaat 2018	Prestatie-indicator	Resultaat	Aansluiting Cultuurvisie / opmerkingen
4. Basisprogramma voor cultuureducatie 'School en Cultuur'			
4.1 Er is een kunst- en cultuureducatief aanbod 'School en Cultuur' beschikbaar, gericht op alle groepen in het primair onderwijs. Binnen het aanbod kunnen leerlingen min. 1x/jaar deelnemen aan een project en kunnen daarnaast gebruik maken van het eigen aanbod van de instellingen en aanbieders. 4.2 Overleg van lokale culturele organisatie over de invulling van het programma-aanbod 'school en cultuur'. Het netwerk komt min. 2x/jaar bijeen. Daarnaast worden er projectgroepen gevormd bestaande uit ICC'ers (Interne Cultuur Coördinatoren) en aanbieders, die meerdere malen per jaar samen aan projecten en activiteiten werken binnen het bestaande culturele beleid van hun school. 4.3 Binnen het netwerk van deelnemende scholen worden min. 2x/jaar netwerkbijeenkomsten georganiseerd ter vergroting van het draagvlak voor kunst- en cultuureducatie en de invulling van het programma 'School en Cultuur'. Tevens komt er een evaluatiemoment. 4.4 'School en Cultuur' stimuleert organisaties uit het netwerk om de doorstroom naar deze organisaties te bevorderen (aansluiting binnenschools- en buitenschools aanbod).	- 10 scholen nemen deel aan de netwerkbijeenkomsten 'School en Cultuur'. - Er nemen 20 scholen deel aan het programma 'School en Cultuur.' - Het bereik bedraagt circa 5.000 leerlingen.	- 2x per jaar vindt een bijeenkomst plaats met de contactpersonen van de scholen om met elkaar van gedachten te wisselen en om scholen met elkaar in gesprek te laten gaan. Er zijn circa 10-15 deelnemers per bijeenkomst. - Er namen 24 scholen deel aan de programma's van 'School en Cultuur'. - 5.150 leerlingen zijn met de diverse projecten bereikt. Aanvullend: De Muzen biedt ook zelf projecten aan onder de vlag van School & Cultuur. Onderstaande projecten zijn afgenomen in 2018: - Muziek maken als een DJ - Ocarina's - The Green Screen - Bezoek Muziekschool de Muzen - Samen muziek maken geblazen - Dans/bewegen - Teaching on the job - Overige schoolprojecten (een vakdocent van De Muzen geeft op drie scholen, wekelijks of tweewekelijks, invulling aan de muzieklessen voor diverse groepen). p. 17, jaarverslag De Muzen 2018 met uitgebreidere toelichting	a. Vergroting draagvlak op bestuurlijk niveau door presentatie van het cultuureducatie-aanbod binnen het LEA en directeuren-convent van de scholen. b. Het opstellen en presenteren van geïnoveerd, geïntensiveerd, vraaggericht Programma-aanbod voor het basis-programma 'School en Cultuur', waarbij de scholen worden gestimuleerd zoveel mogelijk hun eigen cultuureducatiebeleid te maken. c. Het stimuleren van de (financiële en inhoudelijke) inzet van scholen, waarbij een differentiatie in de financiële matching met de bijdrage vanuit de scholen tot de mogelijkheden behoort; e.e.a. in overleg tussen het LEA/Directeurenconvent en 'School en Cultuur'. d. Vergroting van de kwaliteit (inhoudelijk en didactisch) van het aanbod in afstemming/samenwerking met de provinciale steun-organisatie Kunst Centraal. e. Het creëren van een gelijk speelveld voor aanbieders met een gelijksoortig cultuureducatieaanbod.

Voorwoord	Samenvatting	Inleiding	Foto culturele sector Veenendaal	Conclusies	Aanbevelingen	Bijlagen
Geraadpleegde bronnen en geïnterviewden	Overzicht instellingen amateurkunst	Prestatieafspraken en resultaten 2018	Resultaten online enquête	Bevindingen	Waarom investeren in kunst en cultuur	Bestuurlijke reactie

Muziekschool De Muzen - prestatieafspraken 2018

Beoogd resultaat 2018	Prestatie-indicator	Resultaat	Aansluiting Cultuurvisie / opmerkingen
5. Programma Cultuureducatie met kwaliteit			
5.1 Evaluatie en verbetering basisprogramma 5.2 Presentaties, profielen, projecten binnen instellingen verbeteren 5.3 Nieuw projecten, leerlijnen initiëren 5.4 Cultuurbeleid op scholen uitzetten, draagvlak vergroten, en integreren 5.5 Samenwerking met WET vormgeven 5.6 Grotere zichtbaarheid creëren door samenwerking met het amateurveld vergroten, naast de samenwerking met de culturele instellingen en aanbieders	Het programma 'Cultuureducatie met kwaliteit' is een programma van de provincie. De gemeente Veenendaal heeft hiervoor geen prestatie-indicatoren opgesteld.		- Het planmatig invullen van de impuls voor cultuureducatie - De scholen benaderen om de ontwikkeling van beleidsplannen per school te stimuleren d.m.v. deskundigheidsbevordering

Theater Lampegiet - prestatieafspraken 2017-2018

Beoogd resultaat	Prestatie-indicator	Resultaat	Aansluiting Cultuurvisie / opmerkingen
			Overall speerpunten: - Participatie kinderen en jongeren. - Nieuwe groepen: mensen die nu niet participeren omdat ze aanbod niet kennen of drempel ervaren. Extra middelen voor culturele activiteiten (Kadernota 2018)
1a. Het – in het kader van het gemeentelijk cultuurbeleid – bijdragen aan een cultureel klimaat in Veenendaal door het aanbieden van een breed en toegankelijk programma van professionele podiumkunsten voor alle inwoners 1b. Het bieden van podium voor en ondersteuning aan amateurkunst- en semiprofessionele producties, waarvoor geldt dat de gemeentelijke zaalhuurregeling voor zalen groter dan 500 stoelen van toepassing is			
1.1 Programmering en presentatie eigentijds en kwalitatief goed podiumkunsten-aanbod dat een evenwicht kent tussen een laagdrempelig en vernieuwend aanbod in en buiten de grote zaal van het theatergebouw voor een breed publiek uit Veenendaal en omgeving. Dit aanbod omvat de genres toneel, dans, musicals, muziektheater, opera, klein-kunst/cabaret, jeugdtheater, familie-voorstellingen, lichte muziek, pop-muziek, klassieke muziek en niet-westerse muziek. 1.2 Beschikbaar stellen van het podium voor een aantal amateurproducties en (semi-) professionele producties uit de gemeente en voor deelname aan festivals (sociaal-culturele verhuur). 1.3 Bijdragen aan lokale culturele klimaat in Veenendaal door eigen culturele initiatieven van de theaterorganisatie, door een proactieve houding en door samenwerking en afstemming met andere culturele instellingen, amateurkunst-	- 120 risicodragende voorstellingen seizoen 2017/2018 (subsidie 2018), - waarvan 18 voorstellingen voor jongeren.	- 121 voorstellingen met 33.261 bezoekers en een zaalbezetting van 53%. - 24 voorstellingen voor jongeren. - Theater Lampegiet heeft een jongeren-panel bestaande uit vijf leerlingen van verschillende middelbare scholen. Samen met de directeur en de programmeur selecteerden zij vier voorstellingen voor de programmering. - Totaal 30 amateur- en semiprofessionele theatertalenten (zoals de Volksuniversiteit, het Amateurkunstfestival, Het GooG en 9 dansscholen) met in totaal 11.306 bezoekers.	Speerpunten 2018 - Aanbod wordt voor minimaal 15% op jongeren gericht. Uitgegaan wordt van goed overleg over de te plannen activiteiten met pop- en cultuurpodium Vlow0318. Bijna 20% van het totaal aantal voorstellingen is gericht op jongeren. - Samenwerking en afstemming met de stadsprogrammering van de cultuur-makelaar.

Theater Lampegiet - prestatieafspraken 2017-2018

Beoogd resultaat	Prestatie-indicator	Resultaat	Aansluiting Cultuurvisie / opmerkingen
verenigingen en evenementen in de gemeente. 1.4 Samenwerken met middelbaar onderwijs met het oog op een op de doelgroep 'jongeren' afgestemd aanbod onder meer door overleg met het jongeren-panel (in het kader van vergroening van de cultuursector van Veenendaal).			
2. Doelstelling Het bevorderen van de cultuurparticipatie in de directe leefomgeving van de inwoners van Veenendaal (BuitenLampegietse Activiteiten)			
2.1 De organisatie van minstens één eigen activiteit/festival op het gebied van podiumkunsten op een locatie, bijvoorbeeld in een wijk. 2.2 Het faciliteren en ondersteunen van minimaal 2 vernieuwende initiatieven door en voor inwoners. 2.3 Het organiseren van de culturele seizoenopening (de 'uitmarkt' van Veenendaal).	- het aantal georganiseerde activiteiten per theaterseizoen	Vier eigen producties: - Proef Cultuur (opening culturele seizoen) - X Mas festival - Cultuurbal/ feest - Theater op 't Fort. Daarnaast leverde de BLA een bijdrage aan het Luther Festival Veenendaal. - Vertelfestival, Proef Cultuur en Biënnale Binnenstebuiten gefaciliteerd en ondersteund. - Ondersteuning andersoortige initiatieven waarbij een koppeling wordt gemaakt met cultuur in de vorm van samenwerking zoals de hardlooppwedstrijd Inside the City Run en het Lutherfestival.	Speerpunt 2018 - Het vernieuwen van het bestaande concept van de BuitenLampegietse Activiteiten (BLA) naar een concept, waarbij initiatieven en daarmee burgerparticipatie op het gebied van podiumkunsten vanuit de inwoners van Veenendaal worden aangewakkerd en ondersteund.
3. Cultuureducatie en enthousiasmerende kennismaking met cultuur en het theater op jonge leeftijd (kinderen in PO)			
3.1 Het theater biedt aan alle groepen van het basisonderwijs in Veenendaal de mogelijkheid aan om minimaal 1 maal per theaterseizoen professionele uitvoerende podiumkunsten buiten de schoolsituatie in het theater te bezoeken.	- 1.400 leerlingen - 16 uitvoeringen met verschillende voorstellingen.	- 3.645 leerlingen - 15 voorstellingen. Er was nauwe samenwerking met het Christelijk Lyceum. Zij voerden hun 20ste schoolmusical op (Cinderella). Kunstklassen verzorgden een showcase voor ouders/ verzorgenden en klasgenoten. Nieuw was de CKV dag met Woordshop. Tijdens deze dag	Speerpunten 2018 - Doorontwikkeling van het educatieve theateraanbod door het toepassen van doorlopende leerlijnen. - Samenwerking met de Muziekschool ten behoeve van het Rijksprogramma 'Cultuureducatie met Kwaliteit' in Veenendaal.

Voorwoord	Samenvatting	Inleiding	Foto culturele sector Veenendaal	Conclusies	Aanbevelingen	Bijlagen
Geraadpleegde bronnen en geïnterviewden	Overzicht instellingen amateurkunst	Prestatieafspraken en resultaten 2018	Resultaten online enquête	Bevindingen	Waarom investeren in kunst en cultuur	Bestuurlijke reactie

Theater Lampegiet - prestatieafspraken 2017-2018

Beoogd resultaat	Prestatie-indicator	Resultaat	Aansluiting Cultuurvisie / opmerkingen
		werd tweemaal de voorstelling Poetry Circle gespeeld voor leerlingen van 4 HAVO en VWO. De dag was onderdeel van het schoolvak Culturele Kunstzinnige Vorming.	
4. De verlevendiging van de publieke ruimte in het centrum van Veenendaal door het organiseren van activiteiten verspreid over het hele jaar, waarbij het publiek culturele activiteiten kan genieten en beleven (inwoners en bezoekers)			
4.1 Het opstellen en uitvoeren van een programmeringsplan voor grotere culturele activiteiten in het centrum, die zorgen voor een culturele verlevendiging en beleving van de binnenstad van Veenendaal (versterking verblijfsfunctie).	- Organisatorisch en financieel participeren in 2 grotere culturele evenementen in de publieke ruimte in het centrum - Organisatie van een laagdrempelig muziekfestival met een breed aanbod gericht op diverse doelgroepen. - Zorgdragen voor aantrekkelijkheid, een goede artistieke kwaliteit en uitstraling van de programmering.	- Drie van de vier eigen producties vonden plaats in de publieke ruimte in het centrum: Proef Cultuur, X Mas festival en Theater op 't Fort. - De organisatie en financiële realisatie van Proef Cultuur lag in handen van het theater. Samen met zeven partners opende theater Lampegiet op het Stadsstrand en het Kees Stip Plein het Cultureel Seizoen met workshops, optredens en een culturele informatiemarkt. - Bij X Mas festival lag de nadruk op samenwerking met Vocaal Veenendaal (lokale groepen).	Speerpunt 2018 - Afstemming andere stakeholders voor het centrumbeleid: cultuurmakelaar, cultuurinstellingen, bureau Binnenstad, brandmanager, Regionaal Bureau voor Toerisme, winkeliers, pandeigenaren en de evenementencoördinator van de gemeente.

Bibliotheek Veenendaal - prestatieafspraken 2018			
Beoogd resultaat 2018	Prestatie-indicator	Resultaat	Aansluiting Cultuurvisie / opmerkingen
		- In totaal deden 6.774 kinderen/ jongeren mee aan activiteiten van de Bibliotheek. Door een administratieve aanpassing i.v.m. de AVG daalde het aantal jeugdleden in 2018 van 9.790 naar 8.222. In sept/okt was er een interactieve kinderexpositie in de centrale hal. Bezoekers van deze gratis expo zijn helaas niet te meten. - Zetten hier diverse laagdrempelige activiteiten voor in, zoals o.a. Taalcafé, Mamacafé, maar ook FabLab 'open inloop', kennismakingsbijeenkomst nieuwe inwoners vanuit gemeente Veenendaal, Activiteiten op Koningsdag etc. Laat zich echter niet uitdrukken in cijfers. - FabLab: in totaal namen 1.603 kinderen/ jongeren deel aan een activiteit van het FabLab; 974 van hen brachten met school een groepsbezoek aan het FaLab, 629 kwamen op eigen gelegenheid naar de open inloop (op woensdag of zaterdag) of deden mee aan een workshop. - Taalhuis: in totaal namen 1.299 personen deel aan een activiteit van het Taalhuis; er werden 147 intakegesprekken gevoerd voor doorverwijzing naar een taalcursus, er werden 1.024 bezoekers aan het Taalcafé geregistreerd (het Taalcafé vond 42x plaats) en 128 personen maakten deel uit van een taalgroep.	Overall speerpunten: - Participatie kinderen en jongeren. - Nieuwe groepen: mensen die nu niet participeren omdat ze aanbod niet kennen of drempel ervaren. Extra middelen voor culturele activiteiten (Kadernota 2018) Kadernota 2018 - 2 moties
1. Actief presenteren van schriftelijke, digitale en audiovisuele media voor raadpleging en uitleen			
1.1 Beheer van de collectie informatie-dragers en vormen klantgericht aanbod 1.2 Toegang bieden tot gehele collectie in Nederland	- 1,35 informatiedrager per inwoners - 7% collectie-vernieuwing p/j	- 1,33 informatiedrager per inwoners (82.793 boeken op 62.879 inwoners); Betreft alleen boekencollectie. - 11,5% vernieuwing (9.498 nieuwe boeken	Speerpunt 2018 - Samenwerking binnen landelijke/ provinciale netwerk. - Start vullen CRM-systeem, geïnitieerd vanuit

Bibliotheek Veenendaal - prestatieafspraken 2018

Beoogd resultaat 2018	Prestatie-indicator	Resultaat	Aansluiting Cultuurvisie / opmerkingen
1.3 Beschikbaarheid collectie gedurende vastgesteld aantal uren p/w 1.4 Bieden bijzondere diensten aan bijzondere doelgroepen 1.5 Faciliteren toegang tot digitale diensten landelijk bibliotheeknetwerk 1.6 Werven nieuwe jeugdleden	- Collectie 40 uur p/w beschikbaar	op een collectie van 82.793; Betreft alleen boekencollectie. - 41 uur (di. en vrij. van 10 tot 20 uur, woe. do. en za. van 10 tot 17 uur); digitale diensten 24/7 - Boekstart i.s.m. met gemeente en acties tijdens Kinderboekenweek etc.	provincie en samenwerking sinds 2017 op gebied van bibliotheekautomatisering, waaronder uitwisseling van collectie binnen het Utrechtse netwerk van bibliotheken. Daarnaast participatie in diverse provinciale werkgroepen en incidenteel in landelijke werkgroepen.
2. Bieden educatieve activiteiten aan diverse leeftijdsgroepen en scholen			
2.1 Stimuleringsprojecten leesbevordering zoals Boekstart 2.2 Voorleesprojecten 2.3 Bestrijding laaggeletterdheid 2.5 Ondersteuning kindercentra, VMBO 2.6 Expertiseoverdracht leesbevordering en talentontwikkeling aan onderwijs i.s.m. programma school en cultuur 2.7 Doorontwikkelen educatief programma FabLab 2.8 Aanbieden programma's digitale vaardigheden	- vijf leesbevorderende activiteiten - 30 kindercentra en scholen voor leesbevordering - Groepen 7 en 8 en onderbouw VO introductie op techniek FabLab - Diversiteit aan groepen		Speerpunten 2018 - Doorontwikkeling product leesbevordering voor PO, w.o. pilot Bibliotheek op School: • 26 collecties uit ons aanbod geleverd • 3 thema collecties voor de hele school • 6 onderbouwgroepen voorzien van collecties voor thematisch onderwijs: 36 collecties • 1 school voorzien van collecties voor thematisch onderwijs: 3 bouwen x 5 thema's = 15 collecties • 3 basisscholen lenen collecties voor hun schoolbibliotheek: elk 200 boeken per schooljaar. • 6 vestigingen speelzalen en kinderopvang voorzien van kleine collecties m.b.t. thema's, totaal 48 collecties - Werken aan ontwikkeling digitaal vaardige burgers • 40 personen namen delen aan een cursus basisvaardigheden (Klik&Tik of Digisterker) • ca. 200 personen bezochten het Tablet Café (vond 10x plaats) - Exploitatie taalhuis (aparte doelsubsidie): in totaal namen 1.299 personen deel aan een activiteit van het Taalhuis; er werden 147 intakegesprekken gevoerd voor doorverwijzing

Bibliotheek Veenendaal - prestatieafspraken 2018			
Beoogd resultaat 2018	Prestatie-indicator	Resultaat	Aansluiting Cultuurvisie / opmerkingen
			naar een taal cursus, er werden 1.024 bezoekers aan het Taalcafé geregistreerd (het Taalcafé vond 42x plaats) en 128 personen maakten deel uit van een taalgroep.
3. Actief presenteren van de bibliotheek als centrum voor kennis en informatie			
3.1 Burgers actief ondersteunen of voorzien van antwoorden op vragen 3.2 Bieden van laagdrempelige kennis-making met nieuwe en digitale technieken 3.3 Toegankelijk maken nieuwe media 3.4 Raadpleegfunctie 3.5 Actuele website 3.6 Exploitatie Historisch Informatie Punt	- Fysieke openstelling bibliotheek gedurende 40 uur p/w - 2 activiteiten media-educatie	- 41 uur (di. en vrij. van 10 tot 20 uur, woe., do. en za. van 10 tot 17 uur) - drie activiteiten: Cursus Klik&Tik (16 deelnemers), Tablet Taalcafé (10 keer, aantal deelnemers onbekend), Digisterker certificaat (17 senioren)	Speerpunt 2018 - Actieve samenwerking onderwijs en partners in het sociaal culturele veld. Intensieve samenwerking School & Cultuur o.a. voorbereiding Gilbertjaar 2019. Participatie in gezamenlijke opening cult. seizoen sept. 2018. Samenwerking keten-partners in Taalhuis w.o. Veens. Voorbereiding grote expo 'Mantel der Liefde' (najaar 2019) over mantelzorg i.s.m. Veens etc. incl. educatief progr. Scholen.
4. Bieden van een platform voor ontmoeting en debat door het organiseren van activiteiten in de Cultuurfabriek op het Kees Stipplein			
4.1 Cultuurfabriek als 'place to be' met voldoende kwaliteit 4.2 Bieden van voldoende studie en werkplekken met bijbehorende faciliteiten 4.3 (Mede)Initiator, uitvoerder of facilitator van 40 activiteiten	- 35 culturele activiteiten - 11 literaire activiteiten - 2.000 bezoekers	- Ca. 40 inclusief lunchconcerten - 15 exclusief wekelijks voorlezen (6.652 bezoekers) - Werkplekken zijn populair, glasvezel sinds 2018. Aantal is vele malen groter, maar niet exact geteld.	Speerpunten 2018 - Samenwerking in het lokale netwerk van cultuur instellingen Programmaraadoverleg, benoeming Cultuurmakelaar. - Ontwikkelen van vormen van cocreatie, zowel virtueel als fysiek: veel fysieke cocreatie met tal van partners, virtueel nog bescheiden.
5. Samenstellen, beheren en beschikbaar stellen van een collectie kunstwerken en het ontwikkelen van educatieve programma's i.s.m. School en Cultuur			
5.1 Beheer collectie kunstwerken 5.2 Voorzien van bekendheid aan collectie 5.3 Bieden leerzame, boeiende en doelgroepgerichte kunst-educatieve activiteiten, i.s.m. onder andere School en Cultuur en lokale kunstenaars	- 40 uur openstelling collectie - Werven nieuwe leden - Kunstwerken in collectie - 350 kunstuitleningen	- 41 uur (di. en vrij. van 10 tot 20 uur, woe., do. en za. van 10 tot 17 uur) - Acties met jaarlijkse dag v/d kunstuitleen, ca. vijf nieuwe leden. (totaal 150 leden kunstuitleen) - twee exposities, kunstmarkt en kunst-	Speerpunten 2018 - Inzetten activiteiten Kunstuitleen. In het jaaraanbod voor het onderwijs werden vijf verschillende projecten van de Kunstuitleen opgenomen. In totaal namen 360 leerlingen met hun klas/groep deel.

Bibliotheek Veenendaal - prestatieafspraken 2018			
Beoogd resultaat 2018	Prestatie-indicator	Resultaat	Aansluiting Cultuurvisie / opmerkingen
	- 15 kunst-educatieve activiteiten	route, groepsonvangsten School & Cultuur voor kunsteducatie	- Onderhouden contacten lokale kunstenaars Vooral rond de jaarlijkse Kunstmarkt, de Kunstroute en het Amateurkunsthestival. Ook voor workshops werd samengewerkt met lokale kunstenaars. In 2018 werd postuum werk van van oorsprong Veenendaler Allard Budding tentoongesteld. De tentoonstelling kwam tot stand in nauwe samenwerking met vrienden van de eind 2017 overleden Budding. - Bieden platform lokale kunstenaars. Hoogtepunt is de jaarlijkse Kunstmarkt, waar lokale kunstenaars en creatieven/makers hun producten tentoonstellen en verkopen. Jaarlijks biedt De Cultuurfabriek een podium voor de overzichtsexpo van de Kunstroute en voor onderdelen van het Amateurkunsthestival. - Bijdrage cocreatie ten faveure creatieve samenleving. Resultaat niet direct meetbaar.
Continuering van het FabLab gedurende de periode 2019-2022 (FabLab Veenendaal vormt een eerste schakel in de kennismaking met nieuwe technologie)			
Uitvoering van de activiteiten in het FabLab conform het plan dóórontwikkeling maak-onderwijs FabLab Veenendaal.	- 50% cofinanciering FabLab bij bedrijfsleven - Aantallen inloop, workshops/ activiteiten en groepsbezoeken aan het FabLab te worden opgenomen in het jaarverslag.	- In 2018 werden door Veenendaalse bedrijven toezeggingen gedaan ter hoogte van in totaal € 17.000. - In totaal namen 1.603 kinderen/jongeren deel aan een activiteit van het FabLab; 974 van hen brachten met school een groeps-bezoek aan het FabLab, 629 kwamen op eigen gelegenheid naar de open inloop (op woensdag of zaterdag) of deden mee aan een workshop.	-

Museum Veenendaal - prestatieafspraken 2018			
Beoogd resultaat	Prestatie-indicator	Resultaat	Aansluiting Cultuurvisie / opmerkingen
			Overall speerpunten Cultuurvisie: - participatie kinderen en jongeren - nieuwe groepen: mensen die nu niet participeren omdat ze aanbod niet kennen of drempel ervaren. Extra middelen culturele activiteiten Kadernota 2018
Opbouw, beheer en ontsluiting Collectie Erfgoed Veenendaal			
• Opbouw en beheer van de collectie. • Vormgeving wisseltentoonstellingen/exposities. • Samenwerking met andere lokale (erfgoed)partners om te komen tot gezamenlijk (thematisch) aanbod voor het publiek. • Onderzoek naar publieksbinding. • Samenwerking met betrekking tot het Historisch Informatie Punt (HIP).	• Aantal bezoekers van het Museum. • Aantal wisseltentoonstellingen en exposities, gericht op diverse doelgroepen.	• 5.525 bezoekers • 3 tentoonstellingen • 2 exposities	• Publieksbereik is een van de doelstellingen van de Cultuurvisie 2018-2021. Van belang is het bereiken van zowel nieuw als herhaald museumbezoek door het vernieuwen van het aanbod van erfgoed. • Museum Veenendaal zoekt bij haar activiteiten in 2018 naar de balans tussen de prestatieafpraak en de over een aantal jaren gespreide stapsgewijze herinrichting van de vaste tentoonstelling.
Projecten en arrangementen voor historie en erfgoed			
Ontwikkeling van nieuw en vernieuwd aanbod en erfgoedarrangementen, waaronder tijdelijke exposities in de Cultuurfabriek en zo mogelijk daarbuiten. Uitbouwen van de samenwerking met/aansluiting op lokale en regionale ontwikkelingen voor een gezamenlijk activiteitsaanbod, zoals het Regionaal Bureau voor Toerisme (RBT), Grebbelinie/ Fort Buursteeg, aansprekende historische thema's, historische routes, erfgoedparels en de nieuw te ontwikkelen (ruimtelijke) visie op erfgoed.	Nieuw en herhaald museumbezoek	Geen bezoekaantallen vermeld; wel diverse projecten en activiteiten van het museum, ook op andere locaties	Gezien de nieuwe subsidie-impuls voor het Museum wordt verwacht dat het Museum inzet op publieksbereik van erfgoedactiviteiten in de Cultuurfabriek middels verdere professionalisering van het Museum. Het Museum legt verbinding met het publiek en werkt samen binnen een netwerk van erfgoedpartners en andere culturele instellingen. Het gaat hier om promotie, doelgroepgerichte marketing, vraaggerichte arrangementen, accenten in- en uitwisseling van collecties, het vertellen van het 'Verhaal van Veenendaal' of actuele thema's, zoals Fort aan de Buursteeg en Gilbert van Schoonbeke.

Voorwoord	Samenvatting	Inleiding	Foto culturele sector Veenendaal	Conclusies	Aanbevelingen	Bijlagen
Geraadpleegde bronnen en geïnterviewden	Overzicht instellingen amateurkunst	Prestatieafspraken en resultaten 2018	Resultaten online enquête	Bevindingen	Waarom investeren in kunst en cultuur	Bestuurlijke reactie

Museum Veenendaal - prestatieafspraken 2018			
Beoogd resultaat	Prestatie-indicator	Resultaat	Aansluiting Cultuurvisie / opmerkingen
			Voor een aantal onderdelen geldt dat gezamenlijk wordt opgetrokken binnen het totaalconcept van de Cultuurfabriek voor de programmering van het Kees Stipplein.
Erfgoed-educatie			
Een gevarieerd aanbod aan educatieve en culturele activiteiten: • Kinderworkshops voor kinderen 4 t/m 12 jaar. • Erfgoededucatie voor het basisonderwijs. • Maatwerk bij schoolprojecten voor middelbare scholen in samenwerking met het programma 'School en cultuur'. • Verzorgen van rondleidingen voor diverse doelgroepen. • Verzorgen van lezingen.	• Aantal leerlingen/klassen basisonderwijs/voortgezet onderwijs • Aantal deelnemers educatie	• Kinderworkshops: 102 kinderen • Erfgoededucatie (basisonderwijs): twee projecten met in totaal 282 leerlingen • Deelnemers aan lezingen: 280 personen • HIP (Historisch Informatiepunt) participatie: 140 kinderen	Samenwerking en afstemming met School en Cultuur, voor het doorontwikkelen van een doorlopende leerlijn met als thema het 'Verhaal van Veenendaal'.

Poppodium Vlow0318 - prestatieafspraken 2018			
Beoogd resultaat	Prestatie-indicator	Resultaat	Aansluiting Cultuurvisie / opmerkingen
	- Aantal georganiseerde activiteiten - Deelname aan activiteiten	Doelstelling aantal bezoekers vs. gerealiseerd aantal bezoekers	Overall speerpunten Cultuurvisie: - participatie kinderen en jongeren - nieuwe groepen: mensen die nu niet participeren omdat ze aanbod niet kennen of drempel ervaren. Extra middelen culturele activiteiten Kadernota 2018 Voor de subsidieverstreking wordt als voorwaarde gesteld dat Stichting Poppodium Vlow0318 voor de uitvoering van het project samenwerkt met de partijen die de basis hebben gelegd voor het projectplan, te weten Muziekschool de Muzen en Org & Co, en verder met alle overige partijen die een bijdrage kunnen leveren aan de kwaliteit en het bereik van het project. Er is afstemming met onder meer Bureau Binnenstad en de evenementencoördinator van de gemeente. In 2018 werd een evaluatie gedaan van het pop- en cultuurpodium. Van de projectleider en het stichtingsbestuur is hiervoor medewerking gevraagd.
Programmering Pop- en cultuurpodium			
Een eigentijds laagdrempelig aanbod in de vorm van een pop- en cultuurpodiumfunctie voor jongeren, voorzien van moderne communicatiemiddelen om de doelgroep te bereiken. De agenda wordt samengesteld door de in 2017 samengestelde Popraad in samenwerking met de doelgroep	Drie outdoor activiteiten die aansluiten bij bestaande evenementen/festivals (3x)	Hardstyle Kingsday Outdoor (april) 2.000 vs. 5.000 BevrijdingsToon (mei) 2.000 vs. 2.000 Vlow op z'n Hollands (juni) 1.000 vs. 2.500 Vlow On The Beach (juni) 1.000 vs. 1.500	

Poppodium Vlow0318 - prestatieafspraken 2018

Beoogd resultaat	Prestatie-indicator	Resultaat	Aansluiting Cultuurvisie / opmerkingen
	Tweemaandelijke talentpresentatie binnen de bestaande horeca (bandjes, dj's, dichters, stand-upcomedians, e.d.) (7x)	Lazy Sunday Sessions (feb) 70 vs. ±120 Lazy Sunday Sessions (mrt) 70 vs. ±120 Lazy Sunday Sessions (apr) 70 vs. ±120 Lazy Sunday Sessions (mei) 70 vs. ±120 Lazy Sunday Sessions (jun) 70 vs. ±120 Lazy Sunday Sessions (okt) 70 vs. ±120 Lazy Sunday Sessions (nov) 70 vs. ±120 Lazy Sunday Sessions (dec) 100 vs. ±100	
	Tweemaandelijks een event voor jongeren van 12-18 jaar gericht op ontmoeting rondom een cultureel- of doe-programma (10x), verdeeld over leeftijdsgroepen 12-14 jaar / 14-16 jaar / 16-18 jaar (7x)		
	Tweemaandelijks een bijeenkomst voor talentontwikkeling jongeren (workshop, jamsessie, masterclass, theatervoorstelling) (7x)	Jamsessie (jan) 30 vs. 75 Jamsessie (feb) 30 vs. 50 Jamsessie (mrt) 30 vs. 50 Jamsessie (apr) 30 vs. 35 Jamsessie (mei) 30 vs. 60 Jamsessie (jun) 30 vs. 55	

Voorwoord	Samenvatting	Inleiding	Foto culturele sector Veenendaal	Conclusies	Aanbevelingen	Bijlagen
Geraadpleegde bronnen en geïnterviewden	Overzicht instellingen amateurkunst	Prestatieafspraken en resultaten 2018	Resultaten online enquête	Bevindingen	Waarom investeren in kunst en cultuur	Bestuurlijke reactie

Poppodium Vlow0318 - prestatieafspraken 2018			
Beoogd resultaat	Prestatie-indicator	Resultaat	Aansluiting Cultuurvisie / opmerkingen
		- Afscheid Wethouders, 2018 - Wielerronde, 22 aug - Opening Cultuurseizoen, 15 sep - Cityrun, 19 okt - Dansworkshop/DJ workshop, 30 nov - Scoren in de wijk, 17 dec - CLV Kerstmarkt, 19/20/21 dec - The Pitch Organisatie, 21/22/23 dec	Gemeentehuis Veenendaal Door heel Veenendaal Voor Fazant Panorama IJsbaan CLV Elevate

Resultaten online enquête

Medio juni 2019 zijn drie deels vergelijkbare enquêtes uitgestuurd naar drie groepen stakeholders, te weten (schaduw) raadsleden van de gemeenten Veenendaal, gesubsidieerde culturele instellingen en betrokken gemeentelijke beleidsmedewerkers en de cultuurmakelaar. De respons op deze enquête was als volgt:

	Aantal benaderd	Aantal ingevuld	Respons
(Schaduw)Raadsleden	61	12	20%
Beleidsmedewerkers en cultuurmakelaar	4	3	75%
Gesubsidieerde instellingen	30	9	30%

Gezien het absolute aantal respondenten moeten de resultaten als indicatief worden gezien.

Uitkomsten raadsleden

Meer samenwerking en verbinding

De nieuwe Cultuurvisie is ontwikkeld met als insteek een nieuwe cultuurbeleid te ontwikkelen en niet om het bestaande beleid te herijken. Driekwart van de raadsleden, die de enquête heeft ingevuld, vindt dat er sprake is van vernieuwing. Twee van de twaalf ziet geen vernieuwing en slechts één raadslid weet het niet. De belangrijkste vernieuwing betreft samenwerking en verbinding tussen de culturele instellingen. Daarnaast wordt genoemd dat er meer aandacht is voor de programmering en voor de kleine gesubsidieerde culturele instellingen.

Een nieuwe cultuurmakelaar

De aanstelling van de cultuurmakelaar, die verbindingen moet leggen en enthousiasmeren, is het belangrijkste resultaat tot nu toe. Daarnaast wordt het opgaan van de Volksuniversiteit

in de bibliotheek met behoud van een deel van de activiteiten genoemd en het feit dat culturele instellingen met elkaar in gesprek zijn met als doel elkaar te versterken en het aanbod te verbeteren.

Verdeeldheid over alternatieve aanwending extra middelen culturele activiteiten

In de nieuwe Cultuurvisie was een budget van € 200.000 gereserveerd voor het stimuleren van culturele activiteiten. Dit budget is, bij amendement, voor 90% overgeheveld naar de bibliotheek en het theater om hun exploitatiekortingen te dekken. Een kwart van de raadsleden, die de enquête heeft ingevuld, was het eens met deze keuze. Met deze overheveling wordt de basisinfrastructuur versterkt, maar deze raadsleden hadden graag gezien dat dit niet ten koste was gegaan van het oorspronkelijke doel van het budget.

Een derde van de raadsleden is het niet eens met deze alternatieve aanwending. De overige raadsleden zagen deze keuze veelal als 'noodzakelijk kwaad'. Een raadslid is van mening dat een gemeente als Veenendaal helemaal geen bibliotheek, theater of Volksuniversiteit in de lucht moet houden of in ieder geval niet van deze omvang.

Verskillende verbeterpunten

Er zijn verschillende, soms tegenstrijdige, verbeterpunten genoemd:

- Verlagen huur accommodaties (2 maal).
- Meer subsidie naar cultuur.
- Meer subsidie naar programmeren buiten de muren.
- Verhogen aantal buitenevenementen op zondag.
- Minder subsidie naar grote culturele instellingen en meer naar kleine initiatieven;
- Geen subsidie naar grote culturele instellingen of als eerste stap één cultuurbedrijf onder leiding van één directeur en meer subsidie voor cultuuronderwijs.
- Gelijk speelveld voor muziekscholen.
- Bij ontwikkeling nieuw cultuurbeleid bewoners meer betrekken.

Uitkomsten beleidsmedewerkers en cultuurmakelaar

Geen beeld van oude cultuurbeleid

De drie beleidsmedewerkers, die de enquête hebben ingevuld, zijn allen nog kort werkzaam op het gebied van cultuur en hebben geen beeld of de Cultuurvisie 2018-2021 vernieuwend is ten opzichte van het vorige beleid. De beleidsmedewerkers vinden dat de nieuwe visie sterk inzet op samenwerking en verbinding.

Voorwoord	Samenvatting	Inleiding	Foto culturele sector Veenendaal	Conclusies	Aanbevelingen	Bijlagen
Geraadpleegde bronnen en geïnterviewden	Overzicht instellingen amateurkunst	Prestatieafspraken en resultaten 2018	Resultaten online enquête	Bevindingen	Waarom investeren in kunst en cultuur	Bestuurlijke reactie

Veel stappen gezet

De beleidsmedewerkers geven aan dat er in korte tijd veel stappen zijn gezet zoals:

- Aanstelling van een cultuurmakelaar (2 maal).
- Overname functie Volksuniversiteit door bibliotheek (2 maal).
- Samenwerking en verbinding (2 maal).
- Structureel overleg.
- Instelling van de programmaraad.
- Maken van een agenda (cultuurmakelaar).
- Uitvoering onderzoek gelijk speelveld.
- Ontwikkeling actieprogramma amateurkunsten.
- Ontwikkeling Verhaal van Veenendaal.
- Programma school en cultuur draait volop.

Eensgezindheid over alternatieve aanwending extra middelen culturele activiteiten

Alle beleidsmedewerkers vinden uiteindelijk dat de juiste keuze is gemaakt om de extra middelen in te zetten voor het verstevigen van de basisinfrastructuur. Twee van de drie medewerkers geven echter daarbij aan dat het idealiter anders had gemoeten, maar dat de raad anders heeft besloten.

Uitzetten uitvoering Cultuurvisie in de tijd belangrijkste verbeterpunt

Twee van de drie beleidsmedewerkers geven aan dat de doelen en acties van de visie in de tijd moeten worden uitgezet. Hiermee wordt duidelijk wat, wanneer en met welke middelen moet worden behaald, waardoor monitoring mogelijk is.

Daarnaast werd nog genoemd:

- Geen aandacht voor kunst in openbare ruimte.
- Stranden van initiatieven en ondernemerschap op vastgoed dossier.

Uitkomsten gesubsidieerde culturele instellingen

Veel verschillende aspecten die duiden op vernieuwing

Cultuurvisie 2018-2021

Twee derde van de culturele instellingen, die de enquête heeft ingevuld, vindt dat de visie vernieuwend is. Zij noemen veel verschillende aspecten als hen wordt gevraagd waaruit de vernieuwing in de Cultuurvisie 2018-2021 bestaat, te weten:

- Samenwerking en verbinding tussen culturele instellingen (driemaal).
- Samenwerking en verbinding tussen culturele instellingen en bedrijfsleven.
- Een gezamenlijk proces om te komen tot de nieuwe visie (tweemaal).
- De cultuurmakelaar.
- Ruimte om te innoveren.
- Meer activiteiten.
- Stadsprogrammering die de zichtbaarheid van het aanbod vergroot.
- Bevorderen van cultuurparticipatie.
- Flexibele subsidies.
- Facilitering kleine culturele instellingen door drie grote culturele instellingen.
- Bezuinigen op cultuur.

Cultuurmakelaar meest genoemde bereikte resultaat

Vijf van de negen culturele instellingen noemt de aanstelling van de cultuurmakelaar als resultaat tot nu toe. In het verlengde daarvan noemden ook twee culturele instellingen de programmaraad (en het convenant), de samenwerking en verbinding als resultaat tot nu toe. Daarnaast werd genoemd:

- de samenvoeging van bibliotheek en Volksuniversiteit;
- stimulering van nieuwe programmering.

Nieuwe Cultuurvisie regelmatig aanleiding voor nieuwe samenwerkingen

De Cultuurvisie 2018-2021 gaf voor vier van de negen culturele instellingen aanleiding tot nieuwe samenwerkingen, en voor vijf niet. Meest genoemde samenwerkingspartners waren de bibliotheek (driemaal), de muziekschool (driemaal) en Vlow (tweemaal). Daarnaast werden genoemd het theater, Historische Vereniging Oud Veenendaal, Elevate, Kunstplatform, het museum en de Gilbertorganisatie.

Cultuurvisie regelmatig aanleiding voor duidelijkere relatie vraag en aanbod

De Cultuurvisie 2018-2021 gaf voor vier van de negen culturele instellingen aanleiding om een duidelijkere relatie te leggen tussen de vraag en het (culturele) aanbod, maar voor vijf instellingen niet. Genoemd werd:

- Samenwerking met scholen voor het Verhaal van Veenendaal;
- Organiseren van activiteiten waarmee jongeren zich kunnen identificeren;
- Organiseren van thematische concertprojecten;
- Kritisch kijken naar aanbod vanuit cultuureducatie, ondersteuning basisscholen en programmering cultuurmakelaar.

Aandacht voor cultuureducatie en talentontwikkeling beperkt verhoogd

De nieuwe Cultuurvisie heeft voor drie van negen culturele instellingen de aandacht voor cultuureducatie en talentontwikkeling voor kinderen/jongeren verhoogd. Door deze instellingen werd genoemd:

- Het programma Theater bij de Buren is uitgebreid met voorstellingen door kinderen.
- De ontwikkeling van een nieuw educatief programma samen met partners.

Voorwoord	Samenvatting	Inleiding	Foto culturele sector Veenendaal	Conclusies	Aanbevelingen	Bijlagen
Geraadpleegde bronnen en geïnterviewden	Overzicht instellingen amateurkunst	Prestatieafspraken en resultaten 2018	Resultaten online enquête	Bevindingen	Waarom investeren in kunst en cultuur	Bestuurlijke reactie

- Het talentprogramma van de muziekschool wordt intensiever toegepast en cultuur-educatie, zowel binnenschools als buitenschools, vindt een steeds beter bereik.

Aandacht voor innovatie en dwarsverbanden beperkt verhoogd

De nieuwe Cultuurvisie heeft voor drie van negen culturele instellingen de aandacht voor innovatie en dwarsverbanden verhoogd. Door deze instellingen werd genoemd:

- Nachtfabriek in de Cultuurfabriek.
- Smartphone fotowedstrijd samen met ander culturele partners (museum, Vlow en Elevate).
- Theaterfestival Biënnale Binnenste Buiten op een industriële locatie in de binnenstad met professioneel theatertalent met twee lokale theatermakers.
- Theater op het Fort met lokale theatermakers, middelbare scholen en veteranen op Fort bij de Buurtsteeg.

Verschillende verbeterpunten aangedragen

- Van praten over naar uitvoering van de Cultuurvisie.
 - Er ontbreekt een overkoepelende visie op cultuur in Veenendaal.
 - Maak een vertaling naar deelsectoren en leg verbanden.
 - Ondersteun kleine culturele instellingen op het gebied van publiciteit.
 - Verstevig de basis met daarin de opdracht om het culturele veld te faciliteren.
 - Stabiliteit vanuit de gemeente en het college zijn wenselijk.
- Borg de financiering meerjarig, en draag als college actief uit dat je achter je sector staat.

Vergelijking uitkomsten van de drie groepen

Enkele vragen in de enquêtes waren dezelfde. We hebben de uitkomsten van deze vragen voor de drie groepen naast elkaar gezet. Gevraagd is aan raadsleden, beleidsmedewerkers en culturele instellingen of zij de nieuwe Cultuurvisie vernieuwend vinden, of de eerste stappen zijn gemaakt en of ze de alternatieve aanwending van de extra financiële middelen juist vinden.

Het resultaat is als volgt:

	Cultuurvisie vernieuwend	Stappen gemaakt	Alternatieve aanwending juist
(Schaduw)Raadsleden	75%	50%	25%
Beleidsmedewerkers en cultuurmakelaar	0%	75%	25%
Gesubsidieerde instellingen	67%	56%	-

Bevindingen

In dit hoofdstuk worden de bevindingen weergegeven. Deze zijn geordend op basis van de onderzoeksvragen en gaan in op:

- De uitvoering van de Cultuurvisie door de betrokkenen en hun bijdragen aan het behalen van de hoofddoelstellingen:

1. Bevorderen van een levendig cultureel klimaat door het bundelen van krachten.
2. Scheppen van duidelijkere relatie tussen het culturele aanbod en de vraag van het (potentiële) publiek.
3. Verder versterken van de aandacht voor cultuureducatie en talentontwikkeling voor kinderen en jongeren.
4. Meer ruimte creëren voor innovatie en dwarsverbanden.

- De prestatieafspraken van de instellingen en in hoeverre daarmee invulling wordt gegeven aan de hoofddoelstellingen;
- De resultaten van de culturele instellingen ten aanzien van de prestatieafspraken;
- De werking van de Cultuurvisie in de praktijk en eventuele verbeterpunten;
- De eventuele vernieuwing die door de Cultuurvisie is in gang gezet.

*In tekstballonnen zijn quotes
opgenomen uit de interviews die
de bevindingen inkleuren*

Uitvoering Cultuurvisie en bijdragen behalen doelstellingen

Vraag RKC: wordt de Cultuurvisie door het college en de culturele instellingen zodanig uitgevoerd dat de hoofddoelstellingen van de Cultuurvisie worden behaald?

De Cultuurvisie leeft met name bij de grotere en professionele instellingen

Uit de gesprekken met de verschillende instellingen (zie bijlage 1) kan worden geconcludeerd dat de Cultuurvisie vooral leeft bij de grotere en professionele instellingen. Dit zijn de instellingen die door de omvang van hun activiteiten (in termen van aantallen) een structurele bijdrage leveren aan het culturele aanbod in Veenendaal en structurele subsidie van de gemeente ontvangen. De kleine instellingen zijn minder bekend met de Cultuurvisie. Alhoewel er veel kleine instellingen zijn, is hun bereik beperkter dan van de grotere en professionele instellingen. De Cultuurvisie speelt bij hun activiteiten geen of een heel beperkte rol. De activiteiten van de kleine instellingen leveren tevens een bijdrage aan het culturele leven in Veenendaal zij het in kleinere mate. Waardering door de gemeente, in subsidie of anderszins, wordt door deze kleine instellingen wel op prijs gesteld.

*“De vier hoofdlijnen uit de visie zijn goed,
maar redelijk voor de hand liggend.”*

Doelstellingen Cultuurvisie algemeen geformuleerd

De doelstellingen van Cultuurvisie 2018-2021 zijn zeer algemeen geformuleerd met als gevolg dat de grotere gesubsidieerde culturele instellingen, die in dit onderzoek onder de loep zijn genomen, altijd direct of indirect een bijdrage leveren aan het behalen van deze doelstellingen.

Een voorbeeld: het dicht bij elkaar brengen van aanbod en vraag. Sommige grotere culturele instellingen werken met een panel of raad (jongerenpanel/-raad, seniorenpanel, wijkjury) om meer te weten te komen over de wensen van hun (potentiële) publiek. Daarmee willen deze instellingen het publiek medeverantwoordelijk maken voor het programma. Een andere manier om vraag en aanbod dicht bij elkaar te brengen is het faciliteren van kleine culturele initiatieven, bijvoorbeeld door het beschikbaar stellen van ruimte voor optredens.

Vanaf 2020 zullen doelstellingen deel uitmaken van prestatieafspraken met instellingen

Om de Cultuurvisie beter te koppelen aan de activiteiten van de instellingen gaan – volgens een eerste concept voor de prestatieafspraken 2020 – de relevante hoofddoelstellingen van de visie deel uitmaken van de prestatieafspraken van de instellingen. Daarmee wordt beoogd een betere link te leggen met de doelstellingen waaraan de betreffende instelling met haar specifieke programma/activiteiten een bijdrage kan leveren aan de uitvoering.

Voorwoord	Samenvatting	Inleiding	Foto culturele sector Veenendaal	Conclusies	Aanbevelingen	Bijlagen
Geraadpleegde bronnen en geïnterviewden	Overzicht instellingen amateurkunst	Prestatieafspraken en resultaten 2018	Resultaten online enquête	Bevindingen	Waarom investeren in kunst en cultuur	Bestuurlijke reactie

Prestatieafspraken instellingen

Vraag RKC: hoe wordt in de (prestatie)afspraken met de culturele instellingen invulling gegeven aan de hoofddoelstellingen van de Cultuurvisie?

In de prestatieafspraken is vastgelegd welke prestaties de instellingen moeten leveren voor de subsidie die ze van de gemeente ontvangen.

2018: nieuwe Cultuurvisie, oude prestatieafspraken

Het plan was om in het kader van de nieuwe Cultuurvisie ook de prestatieafspraken te vernieuwen. Doordat er in 2017/2018 andere ontwikkelingen prioriteit hadden, zijn de prestatieafspraken 2018 nog een continuering van de afspraken uit de jaren daarvoor. Ook zijn in de prestatieafspraken 2018 de beoogde resultaten van de culturele instellingen lang niet altijd vertaald in een prestatie-indicator. Daarnaast zijn niet alle opgestelde prestatie-indicatoren SMART gemaakt. Desalniettemin vormen de prestatieafspraken uit 2018 voor een groot deel de basis voor de beoordeling van het cultuurbeleid in Veenendaal in het kader van dit onderzoek.

Prestatieafspraken worden – in overleg met de instellingen – doorontwikkeld

De prestatieafspraken 2019 laten een doorontwikkeling zien. Deze is het resultaat van gesprekken tussen de gemeente en de instellingen. Wat zijn de belangrijkste wijzigingen in de prestatieafspraken 2019 ten opzichte van 2018?

- In de prestatieafspraken 2019 wordt een aanzet gemaakt om een betere koppeling te leggen met de doelstellingen uit de Cultuurvisie.
- De prestatieafspraken 2019 zijn specifiek, o.a. door een betere omschrijving van het te leveren product en wat de instelling daarbij doet. Naast het aanbieden van muzieklessen gaat het bijvoorbeeld ook om het ontwikkelen van muzieklessen.

- De prestatieafspraken 2019 zijn realistischer. Er wordt gesproken over 'het bijdragen aan een aantrekkelijker cultureel klimaat in Veenendaal' in plaats van 'het creëren van een aantrekkelijker cultureel klimaat voor Veenendaal'.
- De samenwerking met andere culturele partners en/of horeca-partners – aantoonbaar en regelmatig – wordt in de prestatieafspraken van alle instellingen expliciet genoemd.
- In de prestatieafspraken van De Muzen wordt het kwaliteitsaspect van activiteiten benadrukt: de kwaliteitseisen aan personeel, certificering van het kunsteducatie-aanbod door CBCT⁷ en kwaliteitscriteria van het programma School & Cultuur.

Betekenis speerpunten in prestatieafspraken onduidelijk

In de prestatieafspraken 2018 met de grotere culturele instellingen staan onder het kopje 'opmerkingen' specifieke speerpunten voor de betreffende instelling vermeld. Het zijn veelal niet geconcretiseerde aspecten waarover ook weinig tot niets wordt teruggekoppeld in de jaarverslagen.

“De oude prestatie-afspraken zijn niet meer van deze tijd.”

Eerste gedachten gevormd over prestatieafspraken 2020 en verder

Het streven van de gemeente is om in coproductie met de instellingen prestatieafspraken op te stellen die beter passen bij de huidige werkwijze van de culturele instellingen en die rekening houden met de programmering/activiteiten van de instellingen. Naast kwantitatieve resultaten zal ook worden benoemd wat de specifieke kwalitatieve bijdrage

van de instelling is aan het Veenendaalse culturele aanbod. In de prestatieafspraken worden tevens het relevante beleid, zoals de Cultuurvisie 2018-2021, de maatschappelijke doelstellingen uit het raadsprogramma 2018-2022 en de speerpunten van de instellingen zelf opgenomen. Op die manier wordt gezamenlijk gekeken welke activiteiten van de instellingen aan welke doelstellingen van het (cultuur) beleid bijdragen. De wens van de gemeente en de instellingen is om de afspraken deels flexibel te houden, zodat de instellingen kunnen inspelen op veranderingen. Hoe deze flexibiliteit in de prestatieafspraken terugkomt, is nog in ontwikkeling.

Relatie tussen prestatieafspraken en jaarverslagen van de instellingen is zwak

In de subsidiebeschikkingen van de zes grotere culturele instellingen staat dat zij vóór 1 mei 2019 een inhoudelijke en financiële verantwoording moeten afleggen over de nagestreefde en gerealiseerde prestaties 2018. Voor een klein deel van de instellingen was deze verantwoording, aan de hand van de jaarverslagen, begin mei nog niet beschikbaar. In de jaarverslagen zijn echter de overeenkomen prestaties niet of niet gemakkelijk terug te vinden. In de interviews is aangegeven dat de verantwoording van de instellingen soms aanleiding gaf voor een aanvullend/toelichtend gesprek tussen beleidsmedewerker en instelling. Hierover zijn geen verslagen beschikbaar, waardoor over de inhoud van het gesprek geen uitspraken mogelijk zijn.

⁷ CBCT = Certificeringsorganisatie Bibliotheekwerk, Cultuur en Taal

Voorwoord	Samenvatting	Inleiding	Foto culturele sector Veenendaal	Conclusies	Aanbevelingen	Bijlagen
Geraadpleegde bronnen en geïnterviewden	Overzicht instellingen amateurkunst	Prestatieafspraken en resultaten 2018	Resultaten online enquête	Bevindingen	Waarom investeren in kunst en cultuur	Bestuurlijke reactie

Resultaten prestatieafspraken

Vraag RKC: wat zijn de resultaten van de culturele instellingen ten aanzien van deze (prestatie)afspraken tot nu toe en daarmee van de Cultuurvisie?

Hebben de instellingen voldaan aan de prestatieafspraken?

Hieronder is in een tabel per instelling weergegeven hoeveel prestatie-indicatoren in de afspraken zijn opgenomen en hoeveel daarvan zijn behaald / niet behaald / niet gerapporteerd. De gedetailleerde prestatieafspraken en resultaten van 2018 zijn per instelling te vinden in bijlage 3.

Naam gesubsidieerde instelling	Aantal indicatoren	Aantal			
		Behaald	Niet behaald	Niet gerapporteerd	niet SMART
Muziekschool De Muzen	6	5	1		
Vlow	8	4		4	
Museum Veenendaal	5				5
Theater Lampegiet	8	4	2		2
Bibliotheek Veenendaal	17	7	1	6	3

In de praktijk vindt de terugkoppeling van de bereikte resultaten primair plaats via de jaar-verslagen. Daarin zijn echter de bereikte resultaten m.b.t. de prestatie-indicatoren niet altijd een-op-een terug te vinden. De tabel geeft een eerste indicatie van de behaalde resultaten m.b.t. prestatieafspraken, maar niet meer dan dat.

Hebben de instellingen met hun activiteiten invulling gegeven aan de hoofddoelstellingen van de visie?

De prestatieafspraken 2018 waren een continuering van de afspraken van 2017. Deze zijn in 2016 opgesteld. Met andere

woorden, in de prestatieafspraken 2018 is nog geen link gelegd met de Cultuurvisie 2018-2021. In de prestatieafspraken van 2019 wordt een eerste stap gemaakt om expliciet de doelstellingen uit de visie aan de activiteiten van de instelling te koppelen. Dat wordt door de gemeente gezien als een eerste stap naar de 'prestatieafspraken nieuwe stijl'. In een eerste concept 'prestatieafspraken 2020' wordt deze koppeling nog explicieter gelegd, maar deze prestatieafspraken zijn nog niet voldoende uitgekristalliseerd om daar al conclusies uit te trekken. Dat maakt het lastig om nu al te kunnen beoordelen of invulling wordt gegeven aan de hoofddoelstellingen.

Voorwoord	Samenvatting	Inleiding	Foto culturele sector Veenendaal	Conclusies	Aanbevelingen	Bijlagen
Geraadpleegde bronnen en geïnterviewden	Overzicht instellingen amateurkunst	Prestatieafspraken en resultaten 2018	Resultaten online enquête	Bevindingen	Waarom investeren in kunst en cultuur	Bestuurlijke reactie

Werking Cultuurvisie in de praktijk en verbeterpunten

Vraag RKC: hoe werkt de Cultuurvisie in de praktijk, d.w.z. werkt deze voor de betrokkenen – gemeente, culturele instellingen en cultuurmakelaar?

Meningen over de Cultuurvisie zijn verdeeld

De Cultuurvisie wordt door de geïnterviewden uiteenlopend beoordeeld. Van het ene uiterste: de Cultuurvisie is veel te concreet, een echte visie ontbreekt, tot het andere uiterste: de Cultuurvisie is te algemeen en op onderdelen niet concreet genoeg. De beleidsmedewerkers gaven aan dat het volgens hen een gedragen visie is omdat er met de grotere gesubsidieerde instellingen geen discussie is over de visie en de visie genoeg ruimte laat aan de culturele partijen om er invulling aan te geven.

“De visie is een verdund Bildungsverhaal met een economisch sausje.”

Instellingen doen hun werk,

de Cultuurvisie speelt daarbij een beperkte rol

De grotere culturele instellingen waren veelal betrokken bij het opstellen van de Cultuurvisie en kennen deze. Echter, de Cultuurvisie speelt een beperkte rol in de programmering/ de uitvoering van hun activiteiten. De Cultuurvisie heeft wel de samenwerking tussen instellingen bevordert en een aantal aspecten aangescherpt, zoals het dichterbij elkaar brengen van aanbod en (potentieel) publiek.

Cultuurvisie werkt voor de gemeente

Overall gezien werkt de Cultuurvisie voor de gemeente, omdat er met de culturele instellingen geen discussie is over deze cultuurvisie. In de praktijk lopen de langetermijnvisie (stip op de horizon) en de uitvoering van het cultuurbeleid volgens de beleidsmedewerkers te veel door elkaar.

“Met de Cultuurvisie hou je cultuur varende, maar je houdt geen koers.”

De gemeente heeft uitvoering gegeven aan de Cultuurvisie door een uitvoeringsagenda op te stellen met acht acties, waaronder de inzet van een cultuurmakelaar, het onderbrengen van de Volksuniversiteit bij de bibliotheek en het uitvoeren van een ‘onderzoek gelijk speelveld’. Deze drie genoemde acties zijn inmiddels uitgevoerd. Daarnaast maakt de gemeente subsidieafspraken met de instellingen. Daarbij worden - in overleg met de instellingen - de prestatieafspraken doorontwikkeld, waarbij naast kwantitatieve prestatie-indicatoren ook kwalitatieve indicatoren worden opgenomen die de instellingen flexibiliteit geven om in te spelen op actuele ontwikkelingen die zich voordoen.

Verschillende verbeterpunten

Ondanks dat de Cultuurvisie pas sinds begin 2018 in uitvoering is, noemen de geïnterviewden al enkele verbeterpunten, te weten:

Inhoud beleid

- Het cultuurbeleid moet meer strategisch worden geformuleerd, met een stip op de horizon die aangeeft waar Veenendaal ‘voor gaat’, op het gebied van cultuur.
- Het cultuurbeleid moet minder abstract worden geformuleerd, zodat de noodzaak van de uitvoering duidelijk is. Nu geeft

de Cultuurvisie wat dat betreft veel vrijheid aan de instellingen en laat veel open.

- Er is een aantal aspecten dat geen aandacht krijgt in de Cultuurvisie: beeldende kunst, waaronder broedplaatsen, architectuur, kunst in openbare ruimte en aanbod voor jongeren.

Uitvoering beleid

- Sturen van evenementen in de tijd is nodig (taak van de cultuurmakelaar, voor zover nog niet ingevuld).
- Om de Cultuurvisie minder vrijblijvend te maken, zou een tijdslijn aan de uitvoering van de Cultuurvisie gekoppeld kunnen worden, d.w.z. dat er helderheid komt wanneer bepaalde taken/activiteiten klaar moeten zijn.

Samenwerking

- In de Cultuurvisie moet meer rekening worden gehouden met de verschillen in omvang en professionaliteit van de instellingen. Dit betreft vooral de verwachtingen ten aanzien van de samenwerkingen van de instellingen onderling.
- Samenwerking kost tijd en geld. Het wel of geen middelen hebben voor samenwerkings-projecten bepaalt deels ook de omgang van instellingen met elkaar.
- In de huidige subsidiesystematiek is sprake van ‘het rondpompen van subsidies’. Bijvoorbeeld: het Kunstenplatform moet voor het kunstfestival theater Lampegiet huren en krijgt hiervoor subsidie, theater Lampegiet genereert met deze huuropbrengsten eigen inkomsten. Het zou beter zijn als deze subsidie direct in de programmering kan worden gestoken.

Kennis over eigen publiek

- Er is bij veel instellingen weinig bekend over hun eigen bezoekers (demografische kenmerken, interesses, behoeftes, ...).

Voorwoord	Samenvatting	Inleiding	Foto culturele sector Veenendaal	Conclusies	Aanbevelingen	Bijlagen
Geraadpleegde bronnen en geïnterviewden	Overzicht instellingen amateurkunst	Prestatieafspraken en resultaten 2018	Resultaten online enquête	Bevindingen	Waarom investeren in kunst en cultuur	Bestuurlijke reactie

Vernieuwing gerelateerd aan Cultuurvisie

Vraag RKC: heeft het proces van totstandkoming van de Cultuurvisie geleid tot vernieuwing?

De Cultuurvisie heeft op onderdelen geleid tot vernieuwing

Een deel van de geïnterviewden ziet de vernieuwing met name in het participatieve **totstandkomingsproces** van de nieuwe visie. Er was niet eerder een zo brede betrokkenheid bij het opstellen van nieuw beleid.

Inhoudelijk is volgens de geïnterviewden maar beperkt sprake van vernieuwing, hooguit dat er accentverschuivingen hebben plaatsgevonden en bepaalde onderwerpen sterker zijn benadrukt.

Vier onderwerpen komen echter in de Cultuurvisie 2018-2021 aan de orde, die in de voorgaande cultuurnota niet werden genoemd. Dit zijn:

1. De positie en rol die de cultuurmakelaar nu heeft (instellingoverstijgend, verbinder, katalysator en aanjager met een budget voor nieuwe culturele initiatieven) en de activiteiten die door haar worden georganiseerd.
2. De verhouding/balans tussen gesubsidieerde en niet gesubsidieerde instellingen (gelijk speelveld).
3. Het herwaarderen van het erfgoed.
4. De wens dat instellingen zichtbaarder worden/naar buiten treden: 'Activiteiten in het centrum, zowel in de buitenruimte als in (openbare) gebouwen.'

Een andere vernieuwing die door veel geïnterviewden wordt genoemd zijn **nieuwe mensen** die bij verschillende culturele instellingen aan de slag zijn gegaan. Deze hebben een open

houding, hebben de ambitie en wil om 'er iets van te maken' en dragen actief bij aan de vernieuwing van de culturele sector. Dit staat echter los van de nieuwe Cultuurvisie. Daarnaast vond vernieuwing (indirect) plaats doordat de gemeente aan de culturele instellingen vroeg met een gezamenlijk plan te komen hoe zij de extra middelen voor nieuwe culturele activiteiten (€ 200.000) willen verdelen. De partijen moesten daarvoor **samen om tafel** zitten. Daardoor is de samenwerking tussen de instellingen naar een hoger niveau getild. Een concreet resultaat daarvan is het convenant Cultuimpuls Veenendaal dat de grotere culturele instellingen⁸ hebben uitgewerkt en ondertekend. De culturele instellingen weten elkaar sindsdien sneller te vinden op allerlei terreinen.

Sinds de nieuwe Cultuurvisie zit de culturele sector ook aan tafel bij het CPE-overleg (CPE = Cultuur, Promotie en Evenementen). Dit is een breed overleg van gebruikers van de binnen-stad, zoals Stichting Winkelstad Veenendaal, horeca, vertegenwoordigers overdekte winkel-centra, VVV en de evenementencoördinator.

Inhoudelijke vernieuwing zit volgens de geïnterviewden veelal bij de instellingen zelf, maar dat heeft meer te maken met eigen programma's, ideeën en creativiteit (FabLab, oprichten van een popraad, nieuw gezamenlijk project 'Smart Phone' van het Museum, Elevate en Vlow) dan met de Cultuurvisie. Ook het gezamenlijk organiseren van een dansevenement in 2020 door De Muzen en Elevate is een voorbeeld van vernieuwing en samenwerking.

Belangrijkste vernieuwing van/in de nieuwe Cultuurvisie die de **raadsleden** in de online enquête hebben genoemd, is samenwerking en het leggen van verbinding tussen culturele instellingen (zie bijlage 4).

Cultuurmakelaar

De cultuurmakelaar terug van weg geweest - eerste reacties positief

Veenendaal heeft al vóór de Cultuurvisie 2018-2021 ervaring opgedaan met een cultuur-makelaar. Deze was actief van 2009 tot begin 2015. De cultuurmakelaar was in dienst van de Stichting Cultuurkoepel Veenendaal⁹. In 2015 is aan de culturele instellingen gevraagd om zelf invulling te geven aan de toenmalige bezuinigingsopgave. Er is toen besloten om de Cultuurkoepel op te heffen en de functie van cultuurmakelaar te beëindigen.

"De meerwaarde van de cultuurmakelaar: 'Er is veel gezaaid, maar er moet nog worden geoogst.'"

Met de nieuwe Cultuurvisie is de cultuurmakelaar weer terug en sinds begin oktober 2018 aan het werk. De cultuurmakelaar heeft een instellingoverstijgende functie en moet als verbinder van partijen een katalyserende werking hebben binnen de huidige culturele infrastructuur van Veenendaal. Concrete projecten waar de makelaar een spilfunctie heeft zijn de stadsprogrammering en het ontwikkelen van een digitaal platform (met o.a. een stadsagenda). Ook heeft de cultuurmakelaar sinds het aantreden twee thematische netwerkbijeenkomsten ('Meetingpoints') georganiseerd voor de culturele instellingen. De grotere instellingen zijn positief over de eerste activiteiten van de cultuurmakelaar; de kleine instellingen hebben nog weinig of geen contact gehad met de cultuurmakelaar.

⁸ Stichting Kunstplatform Veenendaal, Stichting Vlow0318, Stichting ALive!, Stichting Openbare Bibliotheek Veenendaal, Stichting Theater Lampegiet, Stichting Museum Veenendaal, Stichting Creative Arts School Elevate en Stichting Muziekschool Veenendaal

⁹ De Cultuurkoepel was het overlegorgaan tussen drie clusters van amateurkunstverenigingen en de professionele culturele instellingen.

Voorwoord	Samenvatting	Inleiding	Foto culturele sector Veenendaal	Conclusies	Aanbevelingen	Bijlagen
Geraadpleegde bronnen en geïnterviewden	Overzicht instellingen amateurkunst	Prestatieafspraken en resultaten 2018	Resultaten online enquête	Bevindingen	Waarom investeren in kunst en cultuur	Bestuurlijke reactie

De cultuurmakelaar is organisatorisch ondergebracht bij De Muzen. Voor beleid en uitvoering van de culturele activiteiten legt de cultuurmakelaar verantwoording af aan de Programmaraad¹⁰. De regie vanuit de gemeente geschiedt door het maken van aanvullende subsidieafspraken met De Muzen, als formele werkgever van de cultuurmakelaar.

“Met deze nieuwe cultuurmakelaar is het mogelijk om over en weer voorstellen te doen. Voorheen was dat anders; toen had de cultuurcoördinator een eigen programma.”

Extra middelen nieuwe culturele activiteiten

Instellingen: begrip voor herverdeling middelen;

raad: verdeeld over herverdeling

De geïnterviewde instellingen – zowel de grotere als de kleine – hadden begrip voor de herverdeling van de extra middelen voor nieuwe culturele activiteiten en/of hebben de herverdeling gerespecteerd. Daardoor ontvingen de bibliotheek en het theater samen € 180.000 extra subsidie, de resterende € 20.000 is toegevoegd aan het budget van de cultuurmakelaar. De overtuiging dat de basisinfrastructuur eerst op orde moet zijn alvorens nieuwe plannen te kunnen maken en te implementeren, werd breed gedragen. Het was bekend dat de bibliotheek en het theater er sinds de bezuinigingsronde in 2015 niet goed voorstonden. Uit de online enquête onder raadsleden kwam naar voren dat een kwart van de respondenten het eens was met de herverdeling, een derde het er niet mee eens was en de overige respondenten het beschouwden als een noodzakelijk kwaad.¹¹

Gelijk speelveld

Een actie uit de Cultuurvisie is het uitvoeren van een onderzoek naar het creëren van een gelijk speelveld voor aanbieders van buitenschools muziek- en dansonderwijs tot 21 jaar. Dit onderzoek is inmiddels afgerond ('Onderzoek gelijk speelveld muziek- en dansonderwijs Veenendaal, Quick scan scenario's, conceptrapport d.d. 1 juni 2018). In het onderzoek zijn verschillende scenario's gegeven hoe de gemeente invulling kan geven aan een gelijk speelveld. Het eindadvies aan de gemeente luidt:

1. Het voeren van een fundamentele discussie samen met het veld over de inhoud, betekenis en reikwijdte van cultuureducatie en -participatie, over de samenhang van cultuureducatie en -participatie met de overige kunst- en cultuurdisciplines binnen Veenendaal (podiumkunsten, beeldende kunsten, bibliotheekwezen) en over de prioriteiten die in de komende jaren hierin zouden moeten gesteld.
2. Het vaststellen, bij voorkeur samen met het veld, wat onder een 'gelijk speelveld' wordt verstaan, wat hiermee wordt beoogd en welke kwaliteitseisen er aan het onderwijs moeten worden gesteld.
3. Keuze voor het volgende scenario: het op termijn in subsidie-technische zin aanbrengen van een scheiding in 'regie' (facilitering, bemiddeling, kennisuitwisseling, expertise-bevordering en kwaliteitscontrole) en 'uitvoering' (onderwijsprogramma's, muziek- en danslessen in de vrije tijd). In dit scenario subsidieert de gemeente de 'regiefunctie' en laat ze de uitvoering in meer of mindere mate over aan de markt (mogelijk deels nog gesubsidieerd via vormen van een persoonsgebonden budget).

Het resultaat van deze discussies zou in belangrijke mate bepalend moeten zijn voor de verdere uitwerking van het scenario, zoals genoemd onder punt 3.

In het interview met de beleidsmedewerkers op 17 juni 2019 werd aangegeven dat aan dit onderzoek nog geen vervolg is gegeven. In het ambtelijke wederhoor van 25 september 2019 deelde de beleidsmedewerker van de gemeente mee dat er eind november een bijeenkomst staat gepland waar college, raad en culturele instellingen verder discussie willen voeren hoe invulling te geven aan het 'gelijke speelveld'.

¹⁰ De Programmaraad bestaat uit de instellingen die het convenant Cultuurimpuls Veenendaal hebben ondertekend.

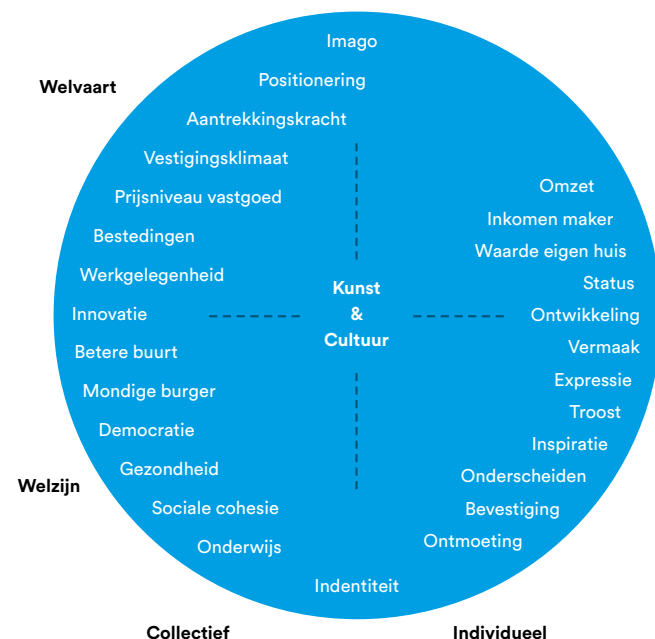
¹¹ Het totaal aantal respondenten uit de online enquête onder raadsleden bedroeg 12.

Waarom investeren in kunst en cultuur

Investeren in kunst en cultuur draagt bij aan welzijn en welvaart van burgers¹²

Een overheid investeert in kunst en cultuur om welzijn en welvaart voor burgers te creëren (geluk en voorspoed, maatschappelijke en economische betekenis). Dat wil niet automatisch zeggen dat een overheid ook sturend zou moeten zijn op de inhoud van kunst en cultuur - de kwaliteit). Het is namelijk de inhoudelijke waarde die betekenis creëert. Het zijn verschillende betekenissen die bijdragen aan welzijn en welvaart op individueel en op collectief niveau:

Om als overheid de betekenissen voor welzijn en welvaart te vergroten, moet ze investeren in kwaliteit én in bereik. Meer (artistieke) kwaliteit is meer betekenis, evenals dat een groter bereik kan zorgen voor meer betekenis. Een groter bereik is echter geen garantie voor meer betekenis. Het gaat ook om de kwaliteit of intensiteit van het bereik. En daar ligt het belang van de overheid: zij streeft naar een zo hoog mogelijke kwaliteit, niet omdat dat mooiere kunst oplevert, maar omdat de betekenissen voor welzijn en welvaart toenemen zoals weergegeven in de betekeniscirkel. Daarbij moet worden opgemerkt dat kwaliteit geen absoluut gegeven is, maar wordt gedefinieerd als dat wat relevante kennersgroepen, die door studie en/of ervaring deze kunstvorm goed kennen, onder kwaliteit verstaan. De overheid moet altijd te rade gaan bij deze kennersgroepen om tot een gewogen oordeel te kunnen komen over kwaliteit en op basis daarvan haar beleidsinstrumenten in te zetten.

Ervan uitgaande dat de gemeente Veenendaal met het investeren in kunst en cultuur het welzijn en de welvaart van haar inwoners wil bevorderen, is het terecht dat de gemeente een cultuurbeleid heeft en subsidies beschikbaar stelt voor de instandhouding van een nagenoeg compleet cultuuraanbod. Daarbij hoort ook het opstellen van prestatie-indicatoren (in gezamenlijkheid met de instellingen) en daarmee het maken van afspraken over de bijdragen die de culturele instellingen leveren aan het bevorderen van welzijn en welvaart van de inwoners. Het cultuurbudget in Veenendaal is gemiddeld, in vergelijking met andere gemeenten. In het jaar 2019 geeft de gemeente Veenendaal € 102 per inwoner uit aan kunst en cultuur ten opzichte van gemiddeld € 114 per inwoner in elf andere vergelijkbare gemeenten. Ook moet een expliciete keuze worden gemaakt of de ambitie ten aanzien van cultuur leidend is óf het budget. Als de gemeente de ambitie heeft om de culturele sector verder te ontwikkelen/versterken/ vergoten, dan zouden de cultuuruitgaven navenant moeten stijgen.

¹² Uit 'Een nieuwe visie op cultuurbeleid' van Blueyard

Afdeling Afdeling Strategie
Behandeld door P.W. Bannink
Telefoonnummer (0318) 538 792

Documentnummer 2019\26178
Ons kenmerk Zaaknummer 1572608
Uw brief van 13 november 2019
Uw kenmerk 2019\Rkc
Verzenddatum 4 december 2019

De Voorzitter van de
Rekenkamercommissie Veenendaal
De heer ir. G.L. Tjerckstra
Postbus 1100
3900 BC Veenendaal

Datum 4 december 2019
Onderwerp bestuurlijke reactie rekenkamerrapport
"Cultuurbeleid onder de loep"

Geachte heer Tjerckstra,

Op 13 november jl. ontvingen wij het rekenkameronderzoek "Cultuurbeleid onder de loep". Nu dit onderzoek is afgerond stelt u ons in de gelegenheid te reageren op het rapport.

Wij bedanken u hartelijk voor de mogelijkheid van hoor en wederhoor en waarderen de diverse opmerkingen zoals in het rapport opgenomen.

Het is een goede zaak dat het rapport beschikbaar is, het gaat immers over een belangrijk onderwerp. Naar onze mening is er in algemene zin sprake van herkenbare conclusies. Daarnaast liggen de aanbevelingen in de lijn zoals er reeds gewerkt wordt aan verder ontwikkelen van cultuur en cultuurbeleid in Veenendaal. Deze doorontwikkeling kenmerkt zich door gedeeld eigenaarschap van de uitwerkingsagenda. Uw rapport kan ons helpen een verbeterslag te maken.

De conclusies in het rapport zijn voor ons van belang en worden door ons onderschreven. Hieronder gaan wij in op die conclusies.

Ten aanzien van de 1^e conclusie: *Geen expliciet toekomstbeeld op cultuur in Veenendaal.*

Het feit dat een expliciet toekomstbeeld ontbreekt waar Veenendaal op het gebied van cultuur op de lange termijn naar toe wil wordt door ons herkend. De cultuurvisie zoals die er ligt was passend voor dat moment en heeft geleid tot een aantal wijzigingen in de culturele infrastructuur. Op onderdelen is er naar onze mening wel vanuit een visie ingezet op doelstellingen. Voorbeelden hiervan zijn het inzetten van een cultuurmakelaar en de inzet op educatie en talentontwikkeling. We begrijpen echter de gedane constatering.

Ten aanzien van de 2^e conclusie: *Prestatieafspraken met instellingen slechts beperkt te beoordelen.*

Deze bevindingen zijn herkenbaar. In het kader van het formuleren van nieuwe prestatieafspraken voor 2020 zijn met de grotere gesubsidieerde instellingen meerdere gesprekken gevoerd. In een gezamenlijk proces is gesproken over de doelstellingen en hieraan gerelateerde prestaties. In toenemende mate is hierbij aansluiting gezocht bij de doelstellingen uit de cultuurvisie, het raadsprogramma en de visie sociaal domein. In dit proces bleek het 'waarom' van cultuur in Veenendaal een terugkerend onderwerp. We zijn er naar ons oordeel nog niet, maar een stap is gezet.

Ten aanzien van de 3^e conclusie: *Terugkoppeling resultaten geven alleen indicatie over wat er is gedaan.*

De relatie tussen de prestatieafspraken en jaarverslagen van de instellingen is inderdaad voor verbetering vatbaar. Voor de verantwoording van de prestatieafspraken 2020 wordt een format ontwikkeld dat ertoe moet bijdragen dat de resultaten meer expliciet worden teruggekoppeld. In de

beschikkingen 2020 wordt dit ook genoemd. Overigens worden er door het jaar heen meerdere keren gesproken met de grotere culturele instellingen om de 'lijntjes kort te houden' en de resultaten te kunnen volgen.

Ten aanzien van de 4^e conclusie: *Werking cultuurvisie in de praktijk en verbeterpunten.*

Het leggen van meer verbindingen en de voortdurende zoektocht naar samenwerking herkennen wij als grote winst van de werking van de cultuurvisie. Het is goed in uw rapport te lezen, dat dit in het culturele veld ook zo wordt ervaren. In aanloop naar nieuw cultuurbeleid vinden wij het van belang om 'een stip op de horizon' te formuleren over wat Veenendaal op het gebied van cultuur op langere termijn wil zijn. Dit zou naar onze mening met het culturele veld, maar zeker ook met inwoners van Veenendaal, in een gezamenlijk proces geformuleerd moeten worden.

Ten aanzien van de 5^e conclusie: *Cultuurvisie heeft deels geleid tot vernieuwing.*

Wij zien bij de vernieuwing een belangrijke rol weggelegd voor de cultuurmakelaar. Deze is aangesteld met behulp van impulsmiddelen. Alhoewel een langere periode nodig is om te komen tot een definitief oordeel over de meerwaarde van de makelaar voor het culturele veld, zijn de eerste resultaten van de cultuurmakelaar zichtbaar. Mocht de cultuurmakelaar de rol van verbinder, coördinator, aanjager en aanspreekpunt naar tevredenheid blijven uitvoeren, dan is het een optie middelen te zoeken voor structurele borging van deze functie.

Wij onderschrijven ook de strekking van de aanbevelingen in het rapport en deze zullen onze aandacht hebben. Hieronder gaan wij nader in op die aanbevelingen.

Voor wat betreft de 1^e aanbeveling: *Ontwikkel een lange termijn toekomstbeeld 2022+ en start daarmee tijdig.*

Wij vinden dit een belangrijke aanbeveling. Een lange termijn toekomstbeeld 2022+ moet kunnen helpen het belang van kunst en cultuur voor inwoners van Veenendaal te borgen. Het expliciet definiëren van het *waarom* van kunst en cultuur in Veenendaal helpt om vervolgens ook het gesprek te voeren over passende prestatieafspraken en prestatie-indicatoren. Er is inmiddels een onderzoek uitgevoerd naar een gelijk speelveld buitenschools muziek- en dansonderwijs. Een eerste verkennende bijeenkomst staat overigens inmiddels gepland voor 9 december a.s.

Voor wat betreft de 2^e aanbeveling: *Stel KPI's en prestatieafspraken vast in afstemming met het veld.*

Voor 2020 zijn in een gezamenlijk proces met de grote gesubsidieerde instellingen de prestatieafspraken opgesteld. In de beschikkingen is opgenomen dat er een format wordt ontwikkeld om tot een compacte verantwoordingsrapportage te komen. Wel willen wij benadrukken dat wij juist ook de mondelinge gesprekken over de voortgang van de activiteiten van blijvende meerwaarde vinden. Wij wijzen er ook op dat de gemeenteraad in zijn vergadering van 9 juli dit jaar unaniem een motie (M-1) heeft aangenomen met betrekking tot het aanscherpen van KPI's bij subsidierelaties. In dit verband verwijzen u graag naar ons memo aan de gemeenteraad d.d. 28 oktober over de voortgang bij de uitvoering van die motie.

Voor wat betreft de 3^e aanbeveling: *Zorg voor passende ambtelijke inzet voor het cultuurbeleid.*

Wij zullen kritisch bekijken in hoeverre het lukt de taken die gerelateerd zijn aan het cultuurbeleid in Veenendaal in voldoende mate op te pakken.

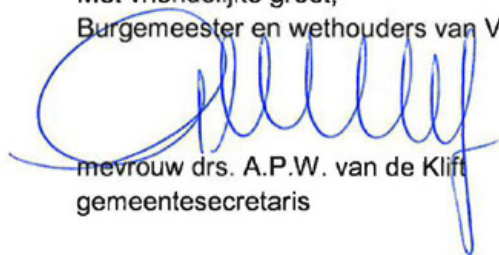
Voor wat betreft de 4^e aanbeveling: *Heb voldoende aandacht voor kleine instellingen.*

Ook deze aanbeveling nemen wij over. De cultuurmakelaar zal met behulp van de middelen uit de impuls Amateurkunst, een servicepunt voor het amateurveld en cultuurmakers inrichten, en hiermee nieuwe initiatieven en plannen scouten en helpen (door-)ontwikkelen. Dit is reeds in de prestatieafspraken 2020 opgenomen. Daarnaast verwachten wij dat ook het platform MAAK – Hét culturele platform van Veenendaal – kan bijdragen aan meer betrokkenheid van de kleine instellingen voor het culturele klimaat in Veenendaal. Een cultuurmakelaar waarderen wij als een passend 'instrument' als ondersteuning voor de kleine culturele instellingen en ook de grotere instellingen profiteren van zo'n spin in het (culturele) web.

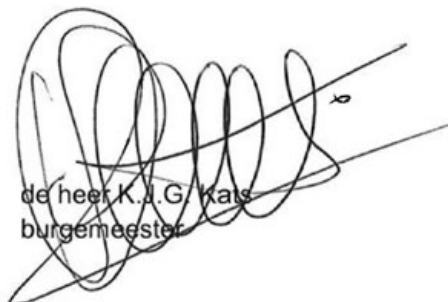
Vragen?

Hebt u nog vragen, neemt u dan contact op met P.W. Bannink, bereikbaar op telefoonnummer (0318) 538792. Ook kunt u een e-mail sturen naar pim.bannink@veenendaal.nl.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Veenendaal,

mevrouw drs. A.P.W. van de Klift
gemeentesecretaris

de heer K.J.G. Kats
burgemeester

Colofon

De rekenkamercommissie van de gemeente Veenendaal bestaat uit twee interne leden en drie externe leden en wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris.

Voorzitter: ir. G.L. (Gerd) Tjerkstra

Externe leden: drs. M.J.J. (Marjo) Gruisen
ir. A.J. (Arnoud) Janson

Interne leden: J. (Jeroen) van Esseveld
M.W.T. (Mark) Ruitenbeek

Secretaris: L. (Bertha) Achterberg

Postadres: Rekenkamercommissie Veenendaal
Postbus 1100
3900 BC Veenendaal

Telefoon: (0318) 538256

E-mail: rekenkamercommissie@veenendaal.nl

Website: <https://gemeenteraad.veenendaal.nl>

Versie dd.: 5 december 2019

Dit onderzoek is uitgevoerd in samenwerking met LAgrou, adviesbureau te Amsterdam'